

UMEÅ UNIVERSITET

BUDGET 2024

UMEÅ UNIVERSITET

INKL. EKONOMISK PLAN 2025–2026

Typ av dokument:	Plan
Datum:	2023-08-23
Dnr:	FS 1.3.2-756-23
Beslutad av:	Universitetsstyrelsen
Giltighetstid:	2024-01-01 – 2024-12-31
Område:	Styrning, ekonomi, planering och resursfördelning
Ansvarig förvaltningsenhet:	Planeringsenheten
Ersätter dokument:	Budget Umeå universitet 2023 inkl. ekonomisk plan 2024–2025 FS 1.3.2-745-22

UMEÅ UNIVERSITET

Innehåll

1.	Bakgrund, beslut och sammanfattning.....	4
1.1	Bakgrund	4
1.2	Beslut	4
1.3	Sammanfattning.....	5
2.	Inledning	7
2.1	Nationella mål och uppdrag samt deras koppling till budget 2024	8
3.	Ekonomisk plan för 2024–2026	10
3.1	Utbildning på grundnivå och avancerad nivå.....	11
3.2	Forskning och utbildning på forskarnivå.....	11
3.3	Universitetsgemensamma funktioner.....	11
3.4	Jämställdhet	11
3.5	Ekonomiska åtgärder	12
3.5.1	Myndighetskaptal.....	12
3.5.2	Insatser i syfte att stärka forskning och utbildning.....	13
4.	Utbildning på grundnivå och avancerad nivå	15
4.1	Sammanfattning av regeringens förslag till ramar för utbildning på grundnivå och avancerad nivå 2024	15
4.2	Takbelopp och utveckling av studentantal	18
4.3	Fördelning av budgetramar till utbildn. på grundnivå och avancerad nivå	18
4.3.1	Fördelning av budgetramar till fakultetsnämnder/Läraryhögskolan 2024	19
4.3.2	Ersättningsbelopp för helårsstudenter och helårsprestationer	21
4.3.3	Konstnärliga utbildningsområden	21
4.3.4	Decentraliserad utbildning	22
4.3.5	Fördelning av övriga medel inom utbildning på grundnivå och avancerad nivå.....	23
5.	Forskning och utbildning på forskarnivå	24
5.1	Sammanfattning av regeringens förslag till ramar för forskning och utbildning på forskarnivå 2024	24
5.2	Kvalitetsfrämjande tilldelning av resurser för forskning och utbildning på forskarnivå.....	25
5.3	Fördelning av budgetramar till forskning och utbildn. på forskarnivå	25
5.3.1	Förändringar 2024	25
5.4	Övriga kommentarer	28

UMEÅ UNIVERSITET

6.	Universitetsgemensamma funktioner, lokalhyra, lokalvård samt lönekostnadspåslag	29
6.1	Fördelning av basanslag till universitetsgemensamma funktioner 2024.....	30
6.1.1	Universitetsförvaltningen	30
6.1.2	Universitetsbiblioteket.....	32
6.1.3	Övrigt universitetsgemensamt.....	33
6.1.4	Lokaler, universitetsgemensamma funktioner.....	33
6.1.5	Lokalvård, universitetsgemensamma funktioner.....	34
6.1.6	Internrevision	35
6.1.7	Förvärv och publicering	35
6.2	Fördelning av universitetsgemensamma kostnader	36
6.3	Lokaler, internhyra och investeringar	36
6.3.1	Tomma lokaler/omställningsreserv	37
6.3.2	Investeringar.....	37
6.3.3	Tillämpning av internhyra	37
6.3.4	Preliminär internhyra 2025–2026.....	38
6.4	Lokalvård	38
6.5	Lönekostnadspåslag (LKP).....	38
	 Bilaga 1. Sammanställning av fördelade anslag år 2024	 39

UMEÅ UNIVERSITET

1. Bakgrund, beslut och sammanfattning

1.1 Bakgrund

Dokumentet utgör universitetsstyrelsens beslut om budget för Umeå universitet för 2024 samt ekonomisk plan för 2025–2026.

Enligt regel för universitetsgemensamma styrdokument ska ett antal perspektiv integreras i styrdokument vid Umeå universitet. Styrdokumenterna ska också innehålla en analys av dokumentets konsekvenser i ett jämställdhetsperspektiv. I följande plan har samtliga perspektiv integrerats, det vill säga student-, arbetsmiljö-, samverkans-, hållbarhets-, tillgänglighets- och internationella perspektiv. När det gäller jämställdhetsperspektivet kan styrdokumentet i förlängningen få påverkan på jämställdheten när fakulteter, Lärarhögskolan Universitetsbiblioteket och Universitetsförvaltningen i sin tur, fördelar anslagsmedel vidare till sina institutioner och enheter, se vidare avsnitt 3.4.

1.2 Beslut

Universitetsstyrelsen beslutar, under förutsättning av riksdagens beslut med anledning av budgetpropositionen för 2024.

- att fastställa ramar för utbildning på grundnivå och avancerad nivå enligt avsnitt 4,
- att fastställa fördelning av anslaget till forskning och utbildning på forskarnivå enligt avsnitt 5,
- att fastställa ramar för universitetsgemensamma funktioner i enlighet med avsnitt 6,
- att fastställa ramar för Internrevisionen i enlighet med avsnitt 6.1.6,
- att uppdra åt överbibliotekarie, universitetsdirektör, respektive revisionschef att besluta om fördelning av budgetram för Universitetsbiblioteket, Universitetsförvaltningen, Övrigt universitetsgemensamt respektive Internrevisionen med beaktande av vad som anges under avsnitt 6. Det åligger överbibliotekarie, universitetsdirektör, respektive revisionschef att tillse att enheter inom respektive ansvarsområde upprättar en budget enligt universitetets ekonomistyrregler,
- att uppdra åt fakultetsnämnder att besluta om ramar till institutioner/motsvarande. Det åligger fakultetsnämnderna att tillse att institutioner, arbetsenheter och centrum inom respektive nämnds ansvarsområde upprättar en budget enligt universitetets ekonomistyrregler,
- att uppdra åt Lärarhögskolan att besluta om ramar för lärarutbildning och utbildningsvetenskaplig forskning, samt informera berörda institutioner och arbetsenheter,
- att uppdra åt rektor att fastställa fördelning av eventuella tillkommande eller avgående medel i budgetpropositionen för 2024,
- att fastställa dokumentet *Budget 2024 Umeå universitet inklusive ekonomisk plan 2025–2026*.

UMEÅ UNIVERSITET

1.3 Sammanfattning

Utgångspunkten för budgetarbetet har varit föregående års budgetramar för utbildning på grundnivå och avancerad nivå respektive forskning och utbildning på forskarnivå, justerat med angiven indexnivå för 2024 enligt 2023 års ekonomiska vårproposition (prop. 2022/23:100).

Indexjustering för 2024 uppgår till 3,50 procent. I vårpropositionen framgår inte index för 2025 och 2026. Indexjusteringen för dessa år utgår från regeringens preliminära uppgifter som är 3,80 procent för 2025 respektive 1,80 procent för 2026. Om kommande budgetproposition för budgetåret 2024 ändrar förutsättningarna för Umeå universitet, ger universitetsstyrelsen rektor delegation att fatta tilläggsbeslut om budget. I de fall budgetpropositionen innebär betydande förändringar mot föreliggande budgetförslag ska ärendet behandlas av universitetsstyrelsen.

I avsnittet för **ekonomisk plan för 2024–2026** anges att universitetsstyrelsens beslutade mål är att universitetet i så hög grad som möjligt, årligen, ska nyttja tillgängliga resurser till att bedriva utbildning och forskning av hög kvalitet. Inriktningen är att nå denna målsättning genom att dels genomföra insatser i syfte att stärka forskning och utbildning i enlighet med avsnitt 3.5.2, dels vidta aktiviteter i syfte att nyttja tillgängliga resurser.

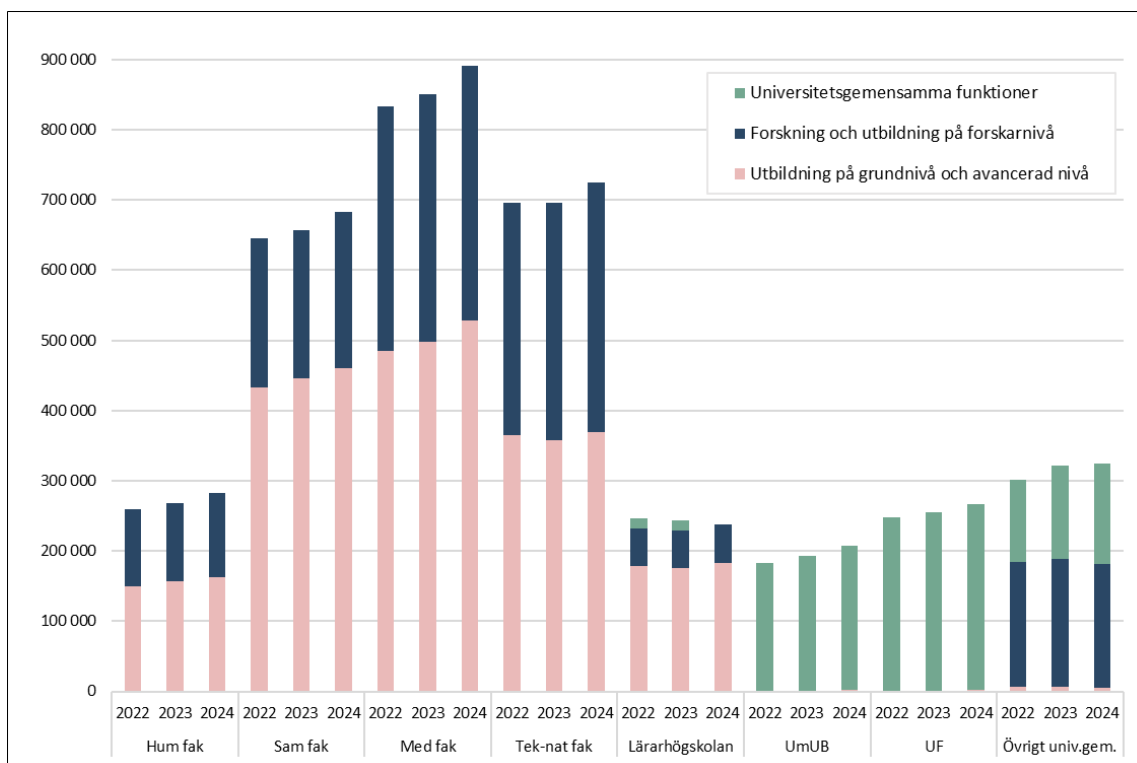
Budgetramarna inom **utbildning på grundnivå och avancerad nivå** till fakulteter och Lärarhögskolan är 56,7 miljoner kronor högre 2024 jämfört med 2023 (+3,50 procent). Ökningen består främst av indexreglering för 2024. För att ytterligare ge ökad förutsägbarhet och långsiktighet är utgångspunkten att fördelningsmodell och genomförda omfördelningar i budget 2024 som initierades i budget 2023 kvarstår under perioden 2023–2025. Justeringar kan endast komma att genomföras med undantaget om en fakultets eller Lärarhögskolans utfall av helårsstudenter och helårsprestationer föregående år överstiger +/- 4 procent i förhållande till erhållen budgetram. Fakulteter och Lärarhögskolan kommer således att erhålla ersättning för eventuellt överskridande av budgetram upp till 4 procent under perioden 2024–2026. Eftersom universitetet kan spara helårsstudenter och helårsprestationer upp till ett värde av 10 procent av takbeloppet, kan eventuella överskridanden finansieras genom detta sparande. Under den aktuella planeringsperioden kommer regeringen att fortsätta med den särskilda satsningen på livslångt lärande där utbildningsutbudet bland annat ska fokusera mot utbildning som främjar klimatomställningen.

Budgetramarna inom **forskning och utbildning på forskarnivå** ökar med 43,7 miljoner kronor 2024 jämfört med 2023 (+3,50 procent). Inom ramen finansieras forskningsstöd inom Artificiell intelligens (AI) till Teknisk-naturvetenskaplig fakultet, finansiering sker genom reducerad indexjustering till fakulteter och Lärarhögskolan. En utvärdering planeras inför medelsfördelning 2026 gällande satsningen på uppbyggnad av forskningsmiljöerna vid de verksamheter som, den så kallade, KC-utredningen omfattar och som hanteras av UMARTS. Umeå universitet har dessutom tilldelats anslag för forskningsanknytning av polisutbildningen med 1 miljon kronor.

UMEÅ UNIVERSITET

Budgetramarna inom **universitetsgemensamma funktioner** är 33,0 miljoner kronor högre 2024 jämfört med 2023 (+5,7 procent). Några större satsningar inom området är förstärkning av stöd till studenter med funktionsnedsättning med 2,24 miljoner kronor, inrättande av en samordnare för bland annat studenter arbetsmiljö- och lika villkorsarbete (ALV-samordnare) med 1,05 miljoner kronor, samt en utökning av Bildmuseets anslag i syfte att skapa stabila ekonomiska förutsättningar (+2,8 mnkr). När det gäller internhyran höjs den endast med 3,50 procent trots att bedömd kostnadsökning för internhyran är större, cirka 8 procent. Internhyresnivån är beräknad utifrån ett planerat underskott som finansieras med balanserat kapital. Lönekostnadspåslaget (LKP) på lönekostnader för år 2024 planeras vara på samma nivå som 2023.

Figur 1. Fördelning av budgetramar år 2022–2024 till fakulteter, Lärarhögskola, Universitetsbiblioteket, Universitetsförvaltningen och Övrigt universitetsgemensamt (tkr).

UMEÅ UNIVERSITET

2. Inledning

Umeå universitets vision, verksamhetsplanering och budget utgör tillsammans de strategiska och planeringsmässiga utgångspunkterna för att säkerställa att universitetet bedriver forskning och utbildning av hög kvalitet. Som grund för budgetarbetet och för all övrig verksamhetsplanering vid Umeå universitet finns visionsdokumentet *Vision för Umeå universitet*. Visionen anger riktning och beskriver var Umeå universitet vill vara i framtiden. Visionen är formulerad i tre övergripande utvecklingsområden: *Umeå universitet tar framtidsansvar*, *Kunskapsutveckling i samspel* samt *Konkurrenskraft och stolthet*. Universitetsstyrelsen fastställde visionsdokumentet den 3 april 2019 och därmed också basen för en långsiktig verksamhetsplanering vid universitetet, omfattande treårscykler, där utgångspunkten är att arbeta med tillitsbaserad styrning. Utifrån visionen fattade rektor beslut om en reviderad verksamhetsplan för Umeå universitet avseende perioden 2023–2025 den 1 juli 2022.

Insatserna som genomförs i syfte att stärka forskning och utbildning inom Umeå universitet under perioden 2021–2025 stödjer arbetet i riktning mot visionen (se vidare avsnitt 3.5.2). Några exempel på aktiviteter inom satsningarna är; förstärkning av utbildning som bidrar inom området *Kunskapsutveckling i samspel*, satsningar på arktisk forskarskola med inriktning med hållbar utveckling som bidrar till området *Framtidsansvar*, samt stärkt kompetensförsörjning och satsningar på digitalisering som bidrar till ökad *Konkurrenskraft och stolthet*. Inom utbildning på grundnivå och avancerad nivå knyter regeringens satsning på *Livslångt lärande till Framtidsansvar* och *Utbildning i hela landet* till *Kunskapsutveckling i samspel*. Regeringens uppdrag om att stärka de nationella minoritetsspråken som anges i avsnitt 4.1 bidrar också till universitetets framtidsansvar. Inom forskning och utbildning på forskarnivå är Umeå universitets arbete med att identifiera universitetets prioriterade forskningsområden en del i att uppnå konkurrenskraft och stolthet. Arbetet med prioriterade forskningsområden beskrivs ytterligare i avsnitt 5.1. Inom universitetsgemensamma funktioner bidrar investeringar på bland annat teknik i undervisningssalar respektive investeringar på Universitetsbiblioteket till ökad *Konkurrenskraft och stolthet* (se vidare avsnitt 6.3.2.).

Dokumentet *Budget 2024 Umeå universitet inklusive ekonomisk plan 2025–2026* innehåller avsnitten *Ekonomisk plan för 2024–2026*, *Utbildning på grundnivå och avancerad nivå*, *Forskning och utbildning på forskarnivå* samt *Universitetsgemensamma funktioner*. Universitetsstyrelsen beslutar om budgetramar för 2024 samt preliminära ramar för åren 2025 till 2026. Utifrån detta beslut fattar rektor detaljbeslut om fördelning till fakulteter, Lärarhögskolan, Universitetsförvaltning, övrig universitetsgemensam verksamhet samt Universitetsbiblioteket för budgetåret 2024. Det sker inga justeringar av kostnadsfördelningar angivna i den detaljbudget som rektor fastställer i september 2024, det vill säga utifrån höstens budgetproposition.

Utgångspunkten för budgetarbetet för 2024 och ekonomisk plan 2025–2026 har varit föregående års budgetramar för utbildning på grundnivå och avancerad nivå samt forskning och utbildning på forskarnivå samt angiven resurstilldelning för 2024 enligt budgetpropositionen för 2023 (prop. 2022/23:1) justerat med angiven indexnivå för 2024 enligt 2023 års ekonomiska vårproposition (prop. 2022/23:100) och även vårändringsbudget 2023 (prop. 2022/23:99).

UMEÅ UNIVERSITET

Universitetsstyrelsen ger rektor delegation att fatta tilläggsbeslut om budget utifrån kommande budgetproposition.

Takbeloppet nåddes inte 2022 vilket har lett till minskade intäkter. Åtgärder har och kommer fortsatt att vidtas i syfte att öka utbildningsvolymen. Under år 2022 har situationen med ökad inflation och energikostnader även analyserats. Umeå universitet har för perioden 2023 och även fortsatt 2024–2025 god beredskap och finansiell styrka för att kunna hantera en situation med eventuellt minskade intäkter eller ökade kostnader. Ambitionen är fortsatt att nyttja tilldelade resurser i så hög grad som möjligt.

2.1 Nationella mål och uppdrag samt deras koppling till budget 2024

I tabell 1 visas de mål och uppdrag som regeringen har gett Umeå universitet via regleringsbrev samt deras koppling till budget 2024. Eftersom regleringsbrevet från regeringen för 2024 delges universitetet i december 2023, kan justeringar komma att ske. Med ordinarie anslag avses att hantering sker inom ramen för beviljat anslag på respektive organisatorisk nivå (universitetsgemensam, fakultetsgemensam/motsvarande samt institutionsgemensam/motsvarande) och att uppdraget prioriteras i verksamhetsplaner på samtliga nivåer.

Tabell 1. Nationella uppdrag samt deras koppling till budget 2024 (tabellen fortsätter på nästa sida).

Mål/nationellt uppdrag	Koppling till budget 2024
Universitetsövergripande	
Informationssäkerhet ¹⁾	Ordinarie anslag
Åtgärder för att minska missbruk av uppehållstillstånd för studier	Ordinarie anslag
Utveckla arbetet med föreskrifter	Ordinarie anslag
Idébankmedel	Särskilda medel, ingår i anslag 2:65, avsnitt 4.1
Innovationskontor	Ingår i anslag 2:64 Särskilda utgifter
Jämställdhetsintegrering ¹⁾	Ordinarie anslag, samt att medel avsätts till lika villkorsarbete från Umu-gemensamma satsningar ²⁾
Livslångt lärande ¹⁾	Ordinarie anslag, Avsnitt 4.1 och 4.3.1
Samverkan om kompetensförsörjning inom hälso- och sjukvården ¹⁾	Ordinarie anslag för berörda fakulteter, avsnitt 4.1 och 4.3.1
Utbildning på grundnivå och avancerad nivå	
Arbetsintegrerad lärarutbildning ¹⁾	Ingår i anslag 2:64 Särskilda utgifter
Decentraliserad utbildning	Ingår i anslag 2:65 Särskilda medel, avsnitt 4.34
Kompletterande utbildning för personer med utländsk utbildning ¹⁾	Ingår i anslag 2:64 Särskilda utgifter
Lärarutbildning i minoritetsspråk ¹⁾	Ingår i anslag 2:65 Särskilda medel, avsnitt 4.1
Stärka studenthälsan	Ingår i anslag 2:65 Särskilda medel, avsnitt 4.1
Utbildning i meänkieli och samiska ¹⁾	Ordinarie anslag för humanistisk fakultet, avsnitt 4.3.1
Utbildning av läkare ¹⁾	Ordinarie anslag för medicinsk fakultet, avsnitt 4.3.1
Decentraliserad läkarutbildning	Ordinarie anslag avsnitt 4.1

UMEÅ UNIVERSITET

Tabell 1. Nationella uppdrag samt deras koppling till budget 2024 (fortsättning från föregående sida).

Mål/nationellt uppdrag	Koppling till budget 2024
Utbildning på grundnivå och avancerad nivå	
Utbildning i meänkieli och samiska ¹⁾	Ordinarie anslag för humanistisk fakultet, avsnitt 4.3.1
Stärkt kvalitet i distansutbildning	Ingår i anslag 2:64 Särskilda utgifter, avsnitt 4.1
Uppdrag ta emot personer med funktionsnedsättning resp. nyanlända personer till praktik	Ordinarie anslag
Kulturskolekliv, utveckling utbildning av relevans för kulturskolan ¹⁾	Ingår i anslag 2:64 Särskilda utgifter
Stärka sjukhusfysikerutbildningen	Ingår i anslag 2:65, se avsnitt 4.1
Utveckling av VFU i lärarutbildningen, försöksverksamhet med övnings-skolor och övnings-förskolor inom lärar- och förskolläraryrket ¹⁾	Ingår i anslag 2:64 Särskilda utgifter
Öka tillgång till VFU i vårdutbildningar (sjuksköterska)	Ingår i anslag 2:64 Särskilda utgifter
Vidareutbildning av obehöriga lärare	Ingår i anslag 2:64 Särskilda utgifter
Flexibla vägar in i läraryrket ¹⁾	Ingår i anslag 2:64 Särskilda utgifter
Sommarkurser, anordna fler relevanta	Enligt uppdrag U2019/04118
Forskning och utbildning på forskarnivå	
Forskingsanknytning - polisutbildningen	Ingår i anslag 2:64, se avsnitt 5.1
Öppen vetenskap - utveckla arbetet ¹⁾	Ordinarie anslag, avsnitt 6.1 och 7

¹⁾ Nationella uppdrag som framgår av regleringsbrev för budgetåret 2023.

²⁾ Fördelning av anslag för Umu-gemensamma satsningar specificeras i rektors detaljbudget för 2024.

³⁾ Avser utbyggnad av utbildning i hela landet, utbyggnad av yrkeslärarutbildningar, kurser som kan förbereda studenterna för den framtida arbetsmarknaden genom t.ex. praktikperioder, samt satsning på bristyrkesutbildningar. Universitet och högskolor definierar själva vad som avses med bristyrkesutbildningar. Definition för år 2022 framgår av tabell 12 i Umeå universitets årsredovisning.

UMEÅ UNIVERSITET

3. Ekonomisk plan för 2024–2026

Den 20 april 2022 beslutade universitetsstyrelsen om reviderade ekonomistyrregler (FS 1.1-611-22). Ekonomistyrreglerna tydliggör huvudprinciper för ekonomistyrning inom universitetet, samt ansvar och befogenheter för universitetets chefer gällande ekonomi. Den senaste revideringen har inkluderat hur stora ekonomiska över- respektive underskott ska undvikas, samt förtydliganden om budgetering. Det är viktigt att samtliga ekonomiskt ansvariga inom Umeå universitet har kännedom om, och tillämpar ekonomistyrreglerna.

Universitetsstyrelsens beslutade mål är att universitetet i så hög grad som möjligt årligen ska nyttja de tillgängliga resurserna till att bedriva utbildning och forskning av hög kvalitet. Inriktningen i den ekonomiska planen för 2024 samt för perioden 2025–2026 är att nå denna målsättning genom att dels genomföra insatser i syfte att stärka forskning och utbildning i enlighet med avsnitt 3.5.2, dels vidta aktiviteter i syfte att nyttja tillgängliga resurser.

I tabell 2 framgår universitetets ekonomiska plan för perioden 2023–2026 (inklusive utfall för 2022) som utgår från lämnade uppgifter i budgetunderlaget för Umeå universitet 2024–2026. Prognosen för 2023 är inte uppdaterad utifrån ekonomisk prognos efter tertial 1 2023. Beloppen för åren 2024–2026 är i fasta priser enligt 2023 års prisnivå, det vill säga har inte justerats med index pris- och löneomräkning.

Tabell 2. Totala intäkter och kostnader 2022–2026 (tkr) enligt budgetunderlaget för Umeå universitet perioden 2024–2026. Uppgifter för 2024–2026 anges i 2023 års prisnivå.

Total budget (tkr)	År 2022	År 2023	År 2024	År 2025	År 2026
	Årets resultat	Prognos	Ber.	Ber.	Ber.
Summa intäkter	4 976 518	5 124 451	5 150 835	5 120 917	5 120 917
Summa kostnader	5 000 535	5 152 541	5 199 902	5 168 971	5 177 278
Verksamhetsutfall	-24 017	-28 090	-49 067	-48 053	-56 361
Årets kapitalförändring/ årets resultat	-24 017	-28 090	-49 067	-48 053	-56 361
Utgående myndighetskapital (inkl. årets kapitalförändring)	1 001 189	973 099	924 032	875 979	819 618

Beloppen i de följande avsnitten har justerats med indexet Pris och löneomräkning (PLO) enligt 2023 års ekonomiska vårproposition (prop. 2022/23:100). Indexjustering för 2024 är 3,50 procent (2023: 1,36). I vårpropositionen framgår inte index för 2025 och 2026. Indexjusteringen för dessa år utgår från regeringens preliminära uppgifter, 3,80 procent för 2025 respektive 1,80 procent för 2026.

UMEÅ UNIVERSITET

3.1 Utbildning på grundnivå och avancerad nivå

Inför kommande budgetperiod är frågan om genomförande av utbildningsuppdraget med tillhörande diskussion om studentantalet och genomströmning en utmaning för Umeå universitet, se vidare avsnitt 4.2. Takbelopp och utveckling av studentantal. En ytterligare utmaning är att tillgodose utbildningsbehovet av läkare och sjuksköterskor i Norra sjukvårdsregionen. Regeringens särskilda satsning på livslångt lärande är också ett viktigt arbete under planeringsperioden, se vidare avsnitten 4.1 och 4.3.1.

3.2 Forskning och utbildning på forskarnivå

En fortsatt viktig inriktning under åren 2024–2026 är forskningsinfrastruktur, där målsättningen är att på ett resurseffektivt sätt öka nyttjande av forskningsinfrastrukturer och möjliggöra synergier mellan dessa, samt att få en övergripande samordning av tillgängliga forskningsinfrastrukturer vid både Umeå universitet och nationellt. Ytterligare en viktig inriktning är hanteringen av forskningsdata. Övergången till öppen vetenskap är ett utmanande och strategiskt viktigt område för lärosäten både nationellt och internationellt. Ett viktigt område är även att möta den ökade efterfrågan på forskning, utbildning och samverkan av relevans för den gröna samhällsomvandlingen i norra Sverige. Vidare är det viktigt att fortsatt stärka forskningens konkurrenskraft, bland annat när det gäller hög citerade publikationer och externa medel.

3.3 Universitetsgemensamma funktioner

För åren 2024–2026 ska universitetet identifiera, värdera och hantera risker för att universitetet inte utvecklas i riktning mot visionen samt risker för allvarliga eller återkommande regelöverträdelser. Detta sker till huvudsaklig del inom ramen för arbetet med värdegrund, inom säkerhetsarbetet samt inom arbetet med intern styrning och kontroll. Under 2024 kommer universitetets arbete mot trakasserier, sexuella trakasserier och kränkande särbehandling fortsatt att vara högt prioriterat. Att fortsätta utveckla processer för att främja hållbar utveckling är också en prioriterad inriktning under kommande år.

3.4 Jämställdhet

Av regleringsbrevet för 2023 framgår att universitet och högskolor ska fortsätta arbetet med jämställdhetsintegrering i syfte att verksamheten ska bidra till att nå de jämställdhetspolitiska målen, till exempel i fråga om lika möjligheter till karriärvägar, könsbundna studieval och genomströmning.

Inför budgetprocessen för 2023 fick fakulteter, Lärarhögskolan, Universitetsförvaltning och Universitetsbibliotek i uppdrag att börja utveckla jämställdhetsperspektivet vid resursfördelning, ett arbete som även har påbörjats på universitetsgemensam nivå (bland annat genom kartläggning av fördelning av forskningsmedel). I detta arbete behövs en fördjupad kunskap om hur resurser fördelas utifrån kön, vad som påverkar och kan orsaka att ojämställdhet vid resursfördelning uppstår, samt åtgärder som fokuserar på de faktorer som medför ojämlikhet vid resursfördelning. Inför 2024 bör därför arbetet med jämställdhetsintegrering i budgetprocessen fortsätta. I samråd med fakulteter, Lärarhögskolan, Universitetsbiblioteket och Universitetsförvaltningen har Planeringsenheten påbörjat arbetet med att ta fram ett arbetssätt för jämställd resursfördelning som är integrerad i verksamhetens årliga budgetarbete.

UMEÅ UNIVERSITET

3.5 Ekonomiska åtgärder

3.5.1 Myndighetskapital

Myndighetskapital utgörs av samlade ekonomiska resultat från tidigare år och ska ingå i verksamhetsplanering och budgetering på samma sätt som övriga medel. I myndighetskapitalet ingår inte oförbrukade bidrag, det vill säga externa bidrag som erhållits men ännu inte hunnit användas.

Umeå universitet har som mål att det samlade myndighetskapitalet ska ligga inom ett visst procentintervall av årets kostnader. Umeå universitet redovisade 2022 ett underskott på 24 miljoner kronor (2020: +101 mnkr). Underskottet innebär att det samlade myndighetskapitalet minskade till totalt 1 001 miljoner kronor per 2022-12-31, vilket motsvarar ca 20 procent av årets kostnader (2021: ca 22 procent). Nivån överstiger därmed målsättningen att vara i intervallet 9–15 procent.

I juni 2022 beslutade universitetsstyrelsen om nya målnivåer för myndighetskapitalet för perioden 2023–2025. Forskningsprojekt är nästan alltid fleråriga, varför den procentuella nivån är högre för verksamhetsgrenen Forskning och utbildning på forskarnivå. Eftersom det också kan finnas en viss osäkerhet i förväntade erhållna forskningsbidrag kan det i vissa situationer vara motiverat med en högre nivå på myndighetskapitalet inom denna verksamhetsgren.

Med syfte att det ska finnas en flexibilitet som underlättar för flerårig planering, anges spann för målnivåer för myndighetskapital för perioden 2023–2025. I tabellen nedan framgår målnivåer för universitetets myndighetskapital för åren 2023–2025. Målnivåer för kommande perioder, efter 2025, kommer att beredas inför budget 2025–2027.

Tabell 3. Målnivåer för myndighetskapital 2023–2025.

	Målnivå myndighetskapital 2023–2025	Spann 2023– 2025
Utbildning på grundnivå och avancerad nivå	9%	4–9%
Forskning och utbildning på forskarnivå	12%	7–12%
Övrig verksamhet	9%	2–9%

3.5.1.1 Indrag av positivt resultat

Mot bakgrund av den ökade nivån på myndighetskapitalet har Umeå universitet vidtagit flera åtgärder. I december 2018 beslutade rektor att från och med 2019 genomföra ett indrag till universitetsgemensam nivå. Indraget motsvarande 10 procent av årligt positivt resultat för fakulteter, Lärarhögskolan, Universitetsförvaltningen och Universitetsbiblioteket med myndighetskapital över vissa nivåer per verksamhetsgren. Inför planeringsperioden 2023–2025 förändrades målnivåerna för myndighetskapital. Med anledning av det förändrades även nivåerna för myndighetskapital för indrag av positivt resultat. I tabell 4 framgår gränsvåren för myndighetskapital för åren 2023–2025.

UMEÅ UNIVERSITET

Tabell 4. Gränser för myndighetskapital 2023–2025.

Enhet: Miljoner kr (mnkr)	Gräns myndighetskapital		
	2023	2024	2025
Utbildning på grundnivå och avancerad nivå	10%	9%	9%
Forskning och utbildning på forskarnivå	20%	16%	12%
Övrig verksamhet	10%	9%	9%

Målet för perioden 2024–2025 är att fortsatt minska myndighetskapitalet markant. Mot bakgrund av detta förändras nivåer på indrag av årligt positivt resultat enligt tabellen nedan, det vill säga för respektive budgetår.

Tabell 5. Andel indrag av positivt resultat 2023–2025.

Enhet: Miljoner kr (mnkr)	Indrag andel		
	2023	2024	2025
Utbildning på grundnivå och avancerad nivå	15%	23%	30%
Forskning och utbildning på forskarnivå	15%	23%	30%
Övrig verksamhet	15%	23%	30%

3.5.1.2 Analys respektive plan för myndighetskapital

I universitetsstyrelsens fastställda Ekonomistyrregler (dnr FS 1.1-611-22) anges: ”I årliga kommentarer till budget bör institutioner analysera sitt myndighetskapital och det bör anges vilka planer som finns för användning av myndighetskapital.” Begreppet institution omfattar i dokumentet respektive organisationsenhet fakultet, institution, arbetsenhet, centrum, Internrevisionen, Universitetsbiblioteket, Lärarhögskolan, Universitetsförvaltningen, förvaltningsenhet, avdelning eller kansli. Från och med budgetåret 2023 och framåt ska därför respektive organisationsenhet minst årligen analysera sitt myndighetskapital och ange vilka planer som finns för användning av myndighetskapital i enlighet med anvisningar från överordnad nivå.

3.5.2 Insatser i syfte att stärka forskning och utbildning

Umeå universitet har beslutat om två större insatser för att stärka forskning respektive forskning och utbildning vid universitetet.

Den första satsningen beslutades av rektor i april 2020. Denna forskningssatsning avser åren 2020–2024 (dnr FS 1.3.2-2250-18). Totalt omfattar denna satsning 135 miljoner kronor, där den huvudsakliga målsättningen är att öka forskningsvolymen vid Umeå universitet.

Den andra satsningen syftar till att bidra till att nyttja tillgängliga resurser till att bedriva utbildning och forskning av hög kvalitet. I april 2021 fastställde universitetsstyrelsen inriktning och omfattning för satsningen *Insatser i syfte att stärka forskning och utbildning* (dnr FS 1.1-386-21). Insatserna ska stödja kvalitetsutveckling inom utbildning och forskning samt bidra till måluppfyllelsen att universitetet i så hög grad som möjligt årligen nyttjar tillgängliga resurser. Satsningen är anpassad utifrån fakulteternas/motsvarandes respektive behov.

UMEÅ UNIVERSITET

Satsningen omfattar totalt 315 miljoner kronor för perioden den 1 juli 2021–31 december 2025. Satsningen sker genom myndighetskapital på universitetsgemensam nivå, det vill säga ett universitetsgemensamt underskottskonto. Finansiering sker genom indraget positivt resultat, överskott på räntekontot och eventuellt överskott av hyresramen. Efter finansiering avseende 2021–2022, med 97 miljoner kronor, är satsningen fullt ut finansierad vid ingången av 2023. Om universitetets samlade myndighetskapital minskar till under tio procent av årets kostnader ska rektor återkomma till universitetsstyrelsen med förslag på åtgärder, det kan exempelvis vara begränsningar i vilken omfattning fakulteter/motsvarande får nyttja myndighetskapital, indrag av myndighetskapital eller att anslagsmedel behålls för att finansiera denna satsning. I tabell 6 framgår budgeterad medelsfördelning per år och område.

Tabell 6. Fördelning av medel mellan område och år för Insatser i syfte att stärka forskning och utbildning 2021–2025 (tkr).

Område	Budget					Totalt
	2021	2022	2023	2024	2025	
Arktisk forskarskola med inriktning mot hållbar utveckling	2 172	8 187	8 187	8 187	6 017	32 750
Förstärkning av utbildning	5 000	15 001	15 001	15 001	9 998	60 001
Satsning på digitalisering ¹	11 042	8 374	9 230	18 268	16 268	63 182
Satsning på infrastruktur	500	5 000	6 167	6 167	6 166	24 000
Stärka synlighet och varumärke	0	3 800	3 800	3 800	2 800	14 200
Stärkt kompetensförsörjning	6 533	15 000	15 000	15 000	8 467	60 000
Stärkt pedagogisk utveckling, stöd och tillgänglighet	1 250	6 100	7 495	7 495	3 844	26 184
Övriga insatser ²	743	8 285	8 552	8 552	8 551	34 683
Totalsumma	27 240	69 747	73 432	82 470	62 111	315 000

1) Digitalisering omfattar bl. a. följande aktiviteter; projekt Forskningsdatabashantering, e-arkiv, IT-säkerhet, Office 365, ärendehanteringssystem, licenshantering, utveckla beslutsstödsystem, stöd gällande GDPR m.m.

2) Övriga insatser omfattar Umu-gemensamma forskningssatsningar (spetsrekryteringar, prioriterade forskningsområden, EU OH Nobel ERC m m).

UMEÅ UNIVERSITET

4. Utbildning på grundnivå och avancerad nivå

4.1 Sammanfattning av regeringens förslag till ramar för utbildning på grundnivå och avancerad nivå 2024

Under anslaget för utbildning på grundnivå och avancerad nivå beräknas all ersättning som är förenad med det utbildningsuppdrag och de särskilda åtaganden som ska gälla för Umeå universitet.

Budgetpropositionen för 2023 innehöll få större nya mål och ekonomiska tillskott för universitet och högskolor samt sammanfattade i stort sett enbart redan initierade uppdrag och utredningar. För Umeå universitets del innehöll budgetpropositionen inga ekonomiska tillskott för utbildning på grundnivå och avancerad nivå för perioden 2024–2026. År 2023 minskade däremot anslaget med anledning av att satsningen på utbyggnad av utbildning på avancerad nivå som inleddes 2021 upphörde (–20,4 mnkr). Trots genomförd minskning av anslaget är takbeloppet för 2023 cirka 172 miljoner kronor högre än vad det var år 2019 (varav cirka 88 mnkr avser indexökning mellan 2019 och 2023), det vill säga innan regeringens utbildningssatsningar med anledning av Covid-19 genomfördes. För år 2024 respektive 2025 anges anslaget minska ytterligare (2024: –22,0 mnkr, 2025: –39,9 mnkr) med anledning av att genomförda satsningar beslutade år 2021 avslutas.

I syfte att motverka en inbromsning av aktiviteter för att öka studentantalet, fördelades inte minskningen 2023 ut till fakulteter och Lärarhögskolan i de budgetramar som universitetsstyrelsen fastställde i juni 2022 för perioden 2023–2025. Minskningen ingår inte heller i budgetramarna till fakulteter och Lärarhögskolan för perioden 2024–2026. Differensen finansieras genom regeringens möjligheter att spara takbeloppsutrymme mellan åren.

I 2023 års ekonomiska vårproposition angavs ingen ny information om medel för utbildning på grundnivå och avancerad nivå 2024 som påverkar Umeå universitet. Belopp anges i 2023 års prisnivå om inget annat anges.

Inför budgetåret 2024 har universitetsstyrelsen fastställt att fördelningsmodell och genomförda omfördelningar i budget 2023 ska kvarstå under perioden 2023–2025. Detta i syfte att ytterligare ge ökad förutsägbarhet och långsiktighet till verksamheten. Se vidare i avsnitt 4.3.1.

Nedan anges regeringens aviserade förändringar inför budget 2024 med utgångspunkt i budgetpropositionen för 2023 samt 2023 års ekonomiska vårproposition.

- **Indexökning** av anslag motsvarande 3,50 procent 2024 (2023: 1,36 procent). För 2025 och 2026 baseras budgetramarna på preliminära beräkningar (indexökning 3,80 procent för 2025 respektive 1,80 procent för 2026).

UMEÅ UNIVERSITET

- Regeringen fortsätter den särskilda satsningen på **livslångt lärande** där utbildningsutbudet bland annat ska fokusera mot utbildning som främjar klimatomställning. Anslaget har ökat till 14,6 miljoner kronor 2023. För 2024 respektive 2025 väntas anslaget indexjusteras. Inför budget 2024 har en översyn av fördelningen av medlen genomförts. Översynen har lett till en omfördelning av medel, se avsnitt 4.3.1.1 för mer information.
- Satsningen på **kompletterande pedagogisk utbildning (KPU)** upphör 2024 och anslaget beräknas minska med 3,3 miljoner kronor.
- Anslaget beräknas öka med 2,2 miljoner kronor 2024 med anledning av **satsningen på utbildning i hela landet** som inleddes 2021. Satsningen upphör år 2025.

Från och med 2023 har regeringen infört ett nytt offentligt **omställningsstudiestöd** i syfte att stärka arbetstagares ställning på arbetsmarknaden. Införandet sker stegvis för att vara fullt utbyggt 2026. Ett stort antal ärenden har kommit in, men relativt få har hittills beviljats stöd. I den statistik som Centrala studiestödsnämnden presenterat för mars 2023 har Umeå universitet tredje flest antal personer som har beviljats omställningsstudiestöd (69 personer), efter Göteborgs universitet och Stockholms universitet. Regeringen har så här långt inte presenterat att införande av omställningsstudiestödet innebär några förändrade budgetramar för universitet och högskolor. Mot bakgrund av detta är genomförs inga förändringar i budget 2024 på grund av omställningsstudiestödet.

I tabellen nedan anges resurstilldelning för utbildning på grundnivå och avancerad nivå, inklusive takbelopp, särskilda medel (anslag 2:65) och anslag för särskilda utgifter (anslag 2:64) att disponeras av Umeå universitet 2024. Enbart anslag som ingår i Umeå universitets regleringsbrev för 2023 ingår.

Tabell 7. Resurstilldelning för utbildning på grundnivå och avancerad nivå 2024 (tkr).

RESURSTILDELNING UTBILDNING PÅ GRUNDNIVÅ OCH AVANCERAD NIVÅ	Budget 2024 tkr	Jmf med år 2023 ¹⁾		
		tkr	tkr	%
Takbelopp	1 648 351	1 592 610	55 741	3,5%
Särskilda utgifter (anslag 2:64)				
Ökad ersättning VFU	2 329	2 250	79	3,5%
Särskilda medel (anslag 2:65)				
Decentraliserad läkarutbildning	6 798	6 568	230	3,5%
Övrig decentraliserad utbildning	13 300	12 850	450	3,5%
Decentraliserad vårdutbildning	8 917	8 615	302	3,5%
Bidrag till lektorat i samiska och Bildmuseet	2 809	2 714	95	3,5%
Lärarytutbildning i minoritetsspråk	4 723	4 563	160	3,5%
Idébanksmedel	1 000	1 000	0	0,0%
Medel till sjukhusfysikerutbildning	1 526	750	776	103,5%
Stärkt studenthälsa	1 323	1 278	45	3,5%
Summa	1 691 075	1 633 198	57 877	3,5%

UMEÅ UNIVERSITET

Regeringens förslag till budgetramar 2024 erhålls först i budgetpropositionen för 2024 som presenteras hösten 2023. Eftersom Umeå universitet därmed inte erhållit förslag till budgetramar för 2024, har utgångspunkten varit angiven resurstilldelning enligt regleringsbrev för 2023 justerat med indexnivå för 2024. I takbeloppet ingår reduceringen avseende satsningen på uppbyggnad av utbildning på avancerad nivå som inleddes 2021.

Denna utgångspunkt gäller även för anslag för särskilda utgifter och särskilda medel i tabell 7.

Inom anslag 2:64 erhåller Umeå universitet anslag för särskilda utgifter motsvarande 2 329 tusen kronor år 2024 (inklusive indexjustering 3,50 procent). Medlen avser regeringens satsning för att öka tillgången till VFU-platser i hälso- och sjukvårdsutbildningar. Satsningen gäller tills vidare och avser 50 miljoner kronor och fördelas till universitetet för att utveckla verksamhetsförlagd utbildning (VFU) med särskilt fokus på sjuksköterskeutbildningen. Medlen fördelas till Medicinsk fakultet.

Särskilda medel (anslag 2:65) för decentraliserad läkarutbildning, övrig decentraliserad utbildning, och decentraliserad vårdutbildning redovisas under avsnitt 4.3.4.

För 2024 erhåller Umeå universitet bidrag till lektorat i samiska respektive Bildmuseet motsvarande totalt 2 809 tusen kronor, varav 548 tusen kronor avser lektorat i samiska och 2 261 tusen kronor Bildmuseet. Dessa medel fördelas till Humanistisk fakultet. Till lärarutbildning i minoritetsspråken samiska och meänkieli erhålls 4 723 tusen kronor. Dessa medel fördelas till Lärarhögskolan.

Umeå universitet erhåller 1 miljon kronor för idébanksmedel 2024. Idébanksmedel har i tidigare års tilldelningar ej indexberäknats och därför görs ingen indexberäkning heller för 2024. Umeå universitet har i ett uppdragsavtal med Umeå universitet Holding AB överenskommit att bolaget utför denna verksamhet på uppdrag av universitetet.

Det råder i dag brist på sjukhusfysiker i flera regioner och för att utbildningen ska kunna genomföras anger regeringen i budgetpropositionen för 2023 att det krävs möjlighet att utföra praktiska utbildningsmoment inom regionernas verksamhet. Regeringen genomför därför en särskild satsning för att lärosätena ska kunna säkerställa regionernas medverkan i utbildningen. Satsningen omfattar perioden 2023–2025 (2023: 3 mnkr, 2024: 6 mnkr, 2025: 6 mnkr) och genomförs vid Umeå universitet, Lunds universitet, Stockholms universitet och Göteborgs universitet. Detta innebär troligen att även Umeå universitets anslag ökar 2024. För år 2024 beräknas Umeå universitet därför erhålla 1 526 tusen kronor, inkl. indexökning. Medel fördelas till Medicinsk fakultet.

Umeå universitetet erhåller 1 323 tusen kronor för att stärka studenthälsan 2024. Medlen ska användas för att bland annat möjliggöra mer preventivt arbete för att minska studenternas psykiska och fysiska ohälsa samt stärka stödet för studieovana studenter. Medel fördelas till Universitetsförvaltningen.

UMEÅ UNIVERSITET

4.2 Takbelopp och utveckling av studentantal

Umeå universitet har under perioden 2018–2022 årligen underskridit takbeloppet för utbildningsuppdraget. Utfallet för 2022 är att universitetet underskrider takbeloppet med 71,1 miljoner kronor (2021: –39,5 mnkr). Sparande av helårsstudenter/helårsprestationer kan göras upp till en maximal nivå om 10 procent av takbelopp och innebär att lärosätet får en fordran på staten som regleras när lärosätet hamnar under takbeloppet. Det finns även möjligheter till anslagssparande upp till 10 procent av takbeloppet som kan nyttjas det år universitetet överskrider takbeloppet. Universitetets tidigare ackumulerade överproduktion tog slut 2021 och universitetet fick ett anslagssparande (minskad intäkt) motsvarande 12,7 miljoner kronor. Utfallet för 2022 innebär ytterligare en intäktsminskning (71,1 mnkr), motsvarande 4,5 procent av Umeå universitets totala intäkt för anslagsfinansierad utbildning på grundnivå och avancerad nivå.

Frågan om genomförandet av utbildningsuppdraget med tillhörande diskussion om studentantal och genomströmning är en av Umeå universitets stora utmaningar de kommande åren. Arbetet behöver därför intensifieras i syfte att bryta den negativa utvecklingen och försöka öka utbildningsvolymen totalt samt inom de utbildningar som regeringen angett som särskilt prioriterade och därmed också nyttja tillgängliga resurser till att bedriva utbildning av hög kvalitet. Universitetsstyrelsen behandlade information om takbelopp och utveckling av studentantal vid sammanträdet i februari 2023, där även fakulteter och Lärarhögskolan redogjorde för hittills vidtagna åtgärder och aktiviteter. Under våren har fortsatt dialog genomförts mellan universitetsledning och ledning för fakulteter och Lärarhögskolan i syfte att nå målet att ha helårsstudenter och helårsprestationer som ligger i nivå med regeringens uppdrag för utbildning och därmed nå de av regeringen årliga beslutade takbeloppen.

Prognosen för 2023 är att universitetet beräknas underskrida takbeloppet med cirka 64,3 miljoner kronor. För 2024 är prognosen att antalet helårsstudenter kommer att uppgå till 17 210, vilket är högre än prognosen för 2023 (16 996 HST). Umeå universitet prognostiseras ligga cirka 44,5 miljoner kronor under takbeloppet år 2024, denna prognos innehåller betydande osäkerheter.

4.3 Fördelning av budgetramar till utbildning på grundnivå och avancerad nivå

I tabell 8 (sid 19) framgår totalram för utbildning på grundnivå och avancerad nivå.

Medel för utbildning inom ALF (läkarutbildning) respektive TUA (tandläkarutbildning), där universitetet transfererar medel till Region Västerbotten, ingår inte i angivna budgetbelopp för utbildning. Inte heller medel som tilldelas universitetet via anslag för särskilda medel (anslag 2:64 samt 2:65) och som inte behöver fördelas mellan fakulteter respektive Lärarhögskolan eller som avser Universitetsförvaltningen.

UMEÅ UNIVERSITET

4.3.1 Fördelning av budgetramar till fakultetsnämnder/Läraryhögskolan 2024

Fakultetsnämnderna respektive Läraryhögskolan erhåller en budgetram (takbelopp) som inkluderar ersättning för samtliga kostnader. Avräkning vart tredje år infördes från och med budgetåret 2020 i syfte att ge institutioner mer långsiktiga förutsättningar. Denna rutin gäller även för treårsperioden 2023–2025 mellan universitetsgemensam nivå och fakultet respektive Läraryhögskolan, det vill säga avräkning efter faktiskt antal helårsstudenter (HST) och helårsprestationer (HPR) efter utfall 2025. Fakulteter avgör själva om rutinen även bör tillämpas mellan fakultet och institutionsnivå.

För att ytterligare ge fakulteter och Läraryhögskolan ökad förutsägbarhet och långsiktighet beslutade universitetsstyrelsen inför budgetåret 2023 att fördelningsmodell och genomförda omfördelningar i budget 2023 ska kvarstå även under perioden 2024–2025. Justeringar kan endast komma att genomföras med undantaget om en fakultets eller Läraryhögskolans utfall av helårsstudenter och helårsprestationer föregående år överstiger plus/minus 4 procent i förhållande till erhållen budgetram. Fakulteter och Läraryhögskolan kommer således erhålla ersättning för eventuellt överskridande av budgetram upp till 4 procent under perioden 2023–2025. Eftersom universitetet kan spara helårsstudenter och helårsprestationer upp till ett värde av 10 procent av takbeloppet, kan eventuella överskridanden finansieras genom detta sparande.

Universitetets fördelningsmodell för grundutbildningsramar fastställdes inför budgetåret 2015 och ligger till grund för tilldelningen till fakulteter och Läraryhögskolan 2024, inklusive den omfördelning av 4,0 miljoner kronor som gjordes 2023 från Läraryhögskolans tidigare budgetram till fakulteterna och som avser innevarande treårsperiod 2023–2025.

Tabell 8 anger maximala ramar för utbildning på grundnivå och avancerad nivå 2024 per fakultetsnämnd och Läraryhögskolan. Totalt är budgetramen ökad med 56,7 miljoner kronor 2024 (+3,50 procent) jämfört med 2023. Orsaken till ökningen är indexreglering för 2024.

Tabell 8. Budgetramar för utbildning på grundnivå och avancerad nivå 2024 inkl. preliminära budgetramar för 2025–2026 (tkr).

FÖRDELNING AV ANSLAG UTBILDNING PÅ GRUNDNIVÅ OCH AVANCERAD NIVÅ	Budget 2024 tkr	Jmf med år 2023			Preliminär ram 2025 tkr	Preliminär ram 2026 tkr
		tkr	Differens tkr	%		
Humanistisk fakultet	159 517	154 123	5 394	3,5%	165 579	168 559
Samhällsvetenskaplig fakultet	460 861	445 276	15 585	3,5%	478 374	486 984
Medicinsk fakultet ¹⁾	508 508	491 313	17 196	3,5%	527 832	537 333
Teknisk-naturvetenskaplig fakultet	369 726	357 223	12 503	3,5%	383 775	390 683
Läraryhögskolan	177 505	171 502	6 003	3,5%	184 250	187 567
Summa	1 676 117	1 619 437	56 680	3,5%	1 739 810	1 771 126

UMEÅ UNIVERSITET

I budgetpropositionen för 2023 ingår endast förslag till budgetramar fram till och med 2025. Beräkningen av budgetramar för 2025–2026 har därför baserats på preliminär indexnivå (2025: 3,80 procent, 2026: 1,80 procent för respektive år). Utbyggnaden av kompletterande pedagogisk utbildning (KPU) som inleddes 2021 upphör 2024 och beräknas då minska anslaget med 3,3 miljoner kronor. Satsningen på utbildning i hela landet förväntas innebära en anslagsökning med 2,2 miljoner kronor 2024.

4.3.1.1 Fördelning av anslag för livslångt lärande 2024

Inför 2024 har en översyn av fördelning av medlen för livslångt lärande genomförts i samråd med Utbildningsstrategiska rådet (USR). Översynen resulterade i att behålla nuvarande fördelningsmodell då denna är väl processad i bland annat USR, men att fördelningen viktas lägre (50 procent) och att 50 procent av anslaget (2024: 15,1 mnkr) fördelas utifrån total budgetram för utbildning på grundnivå och avancerad nivå. Se nedanstående tabell.

Omfördelningen innebär inte någon justering av budgetramarna för fakulteter och Lärarhögskolan, förutom justering med index 2024 (3,50 procent). Inför 2025 kommer en ny översyn av medelsfördelning att genomföras.

Tabell 9. Anslagsfördelning för livslångt lärande 2024 (tkr).

FÖRDELNING ANSLAG LIVSLÅNGT LÄRANDE (TKR)	Humanistisk fakultet	Samhälls- vetenskaplig fakultet	Medicinsk fakultet	Teknisk- naturveten- skaplig fakultet	Lärarhög- skolan	SUMMA
50 procent utifrån nuvarande fördelning	4 026	1 472	262	1 593	200	7 553
50 procent utifrån totalram för utbildning på grundnivå och avancerad nivå 2023	719	2 077	2 292	1 666	800	7 553
Summa	4 744	3 549	2 554	3 259	1 000	15 107
Andel	31%	23%	17%	22%	7%	100%

De helårsstudenter som avräknas inom detta anslag erhåller som ovan angivet 100 procent prestationsgrad. Fakulteter och Lärarhögskolan ersätter institutioner som anordnar dessa kurser utifrån faktisk prestationsgrad. Detta innebär ett ekonomiskt överskott på fakultetsnivå respektive hos Lärarhögskolan. Överskottets storlek varierar beroende på skillnad mellan faktisk prestationsgrad och 100 procent prestationsgrad samt ersättningsnivå för aktuella utbildningsområden.

Fakultetsledningarna och Lärarhögskolans ledning ska för år 2024 ta fram nyskapande aktiviteter i syfte att främja livslångt lärande som finansieras med detta överskott. Rapportering sker senast den 31 oktober 2023. Det är möjligt att rapportera detta uppdrag i ordinarie verksamhetsplan eller budget 2024, gärna som ett eget avsnitt.

UMEÅ UNIVERSITET

4.3.2 Ersättningsbelopp för helårsstudenter och helårsprestationer

Ersättningsbeloppen per helårsstudent (HST) och helårsprestation (HPR) för 2024 anges i budgetpropositionen för 2024 som presenteras under hösten 2023. Beloppen i följande tabell är därför hämtade från regleringsbrev för 2023 och uppräknade med index för 2024 angivet i vårpropositionen för 2023 (3,50 procent).

Tabell 10. Beräknade ersättningsnivåer för utbildning på grundnivå och avancerad nivå 2024 (kronor).

UTBILDNINGSMOMRÅDE	HST	HPR
Hum, sam, jur	35 470	23 114
Natur, teknik	60 483	51 007
Vård	64 301	55 692
Odontologi	53 175	61 943
Medicin	71 855	87 402
Undervisning	43 144	45 196
Verksamhetsförlagd utbildning	61 142	59 320
Övrigt	48 574	39 457
Design	171 393	104 424
Konst	243 321	104 462
Musik	147 864	93 492
Idrott	124 877	57 788

4.3.3 Konstnärliga utbildningsområden

I tabellen nedan anges inom parentes enligt regleringsbrev för 2023 följande begränsningar av det antal helårsstudenter (HST) som universitetet kan avräkna inom de konstnärliga utbildningsområdena inom ramen för takbeloppet. Antalet HST inom design utökades 2023 med en HST på grund av fler utbildningsplatser inom arkitektutbildningen. Inga förändringar förväntas ske inför 2024.

Tabell 11. Fördelning av högst antal helårsstudenter inom konstnärliga utbildningsområden.

FAKULTETS/NÄMND/ LÄRARHÖGSKOLAN	Antal helårsstudenter år 2024 (2023 anges inom parentes)		
	Design	Konst	Musik
Humanistisk fakultet	3 (3)	74 (74)	
Samhällsvetenskaplig fakultet	19 (19)		
Medicinsk fakultet	0 (0)		
Teknisk-naturvetenskaplig fakultet	258 (257)		
Läraryhögskolan	37 (37)		10 (10)
Summa	317 (316)	74 (74)	10 (10)

UMEÅ UNIVERSITET

4.3.4 Decentraliserad utbildning

För 2024 disponerar Umeå universitet 29,0 miljoner kronor inom ramen för det särskilda åtagandet decentraliserad utbildning, varav 6 797 tusen kronor avser stöd för universitetets decentraliserade läkarutbildning samt 8 917 tusen kronor stöd för universitetets decentraliserade vårdutbildning. Fördelning av resurser för decentraliserad utbildning för 2024 framgår av tabell 12.

Tabell 12. Budgetramar för decentraliserad utbildning 2024 (tkr).

DECENTRALISERAD UTBILDNING UTBILDNING PÅ GRUNDNIVÅ OCH AVANCERAD NIVÅ	Budget 2024 tkr	Jmf med år 2023 ¹⁾		
		tkr	Förändring tkr	%
Tilldelning av anslag				
Anslag enligt regleringsbrev (för 100 HST)	13 300	12 850	450	3,5%
Anslag decentraliserad läkarutbildning	6 797	6 568	230	3,5%
Anslag decentraliserad vårdutbildning	8 917	8 615	302	3,5%
Summa	29 014	28 033	981	3,5%
Användning av anslag				
Utbetalning av HST/HPR	7 139	6 897	241	3,5%
Merkostnader/utvecklingskostnader/bibliotek (del av)	6 159	5 951	208	3,5%
Medicinsk fakultet	15 376	14 856	520	3,5%
Universitetsförvaltning	340	328	11	3,5%
Summa	29 014	28 033	981	3,5%

Det utökade anslaget för decentraliserad läkarutbildning fördelas till Medicinsk fakultet motsvarande 6 458 tusen kronor för ökade kostnader för läkarutbildning på fyra orter, samt till Universitetsförvaltningen motsvarande 340 tusen kronor för kostnader avseende datanät på orterna Sundsvall, Östersund och Sunderbyn.

Det utökade anslaget för decentraliserad vårdutbildning fördelas i sin helhet till Medicinsk fakultet för tillkommande kostnader för biomedicinsk analytikerutbildning, sjuksköterskeutbildning, barnmorskeutbildning och specialistsjuksköterskeutbildning som uppkommer till följd av att utbildningen bedrivs på annan ort. Satsningen omfattar nationellt totalt 20 miljoner kronor under perioden 2022–2030.

Från och med år 2023 finansieras vissa av de lokaler (förutom undervisningslokaler) som används för decentraliserad utbildning i Skellefteå och Örnsköldsvik från universitetets gemensamma lokalkostnader. Tidigare finansierades dessa via internfakturerering till fakulteter och Lärarhögskolan. Förändringen från och med år 2023 inkluderar dock inte finansiering av de lokaler (kontor och gemensamma ytor) som avser sjuksköterskeprogrammet i Skellefteå och Örnsköldsvik, vilka även fortsättningsvis finansieras helt av Institutionen för omvårdnad. Inför budget år 2025 ska möjligheten att finansiera även dessa lokaler via universitetets gemensamma lokalkostnader utvärderas.

UMEÅ UNIVERSITET

4.3.5 Fördelning av övriga medel inom utbildning på grundnivå och avancerad nivå.

I tabell 13 framgår fördelning av övriga medel inom utbildning på grundnivå och avancerad nivå. Samtliga poster har inför 2024 räknats upp med index motsvarande 3,50 procent. Budgeterade belopp finansieras av fakulteter/Läraryhögskolan utifrån budgeterad intäkt för helårsstudenter och helårsprestationer 2024 och preciseras i rektors detaljbudget för 2024.

Tabell 13. Fördelning av övriga medel inom utbildning på grundnivå och avancerad nivå 2024 (tkr).

ÖVRIG FINANSIERING UTBILDNING PÅ GRUNDNIVÅ OCH AVANCERAD NIVÅ	Berörd fakultet/ motsvarande	Budget 2024 tkr	Jmf med år 2023		
			tkr	Förändring tkr	%
Språkstöd	Humanistisk fakultet	9 099	8 791	308	3,5%
Idrottshögskolan	Samhällsvet. fakultet	4 479	4 328	151	3,5%
Universitetspedagogik och lärandestöd (UPL)	UPL	1 802	1 741	61	3,5%
Ceremoni för meriterad och excellent lärare	UPL	108	104	4	3,5%
Mottagningsarbete	Studentcentrum	121	117	4	3,5%
Praktikkurser		1 247	1 205	42	3,5%
- varav Humanistisk fakultet	Humanistisk fakultet	310	299	10	3,5%
- varav Samhällsvetenskaplig fakultet	Samhällsvet. fakultet	937	906	32	3,5%
Curiosum	Curiosum	2 123	2 006	117	5,8%
Summa		18 979	18 292	687	3,8%

4.3.5.1 Förändringar 2024

- Medel för **språkstöd, Idrottshögskolan, Universitetspedagogik och lärandestöd (UPL)** och **Studentcentrum** uppräknas med index 2024. Från och med år 2024 fördelas medel till Idrottshögskolan till Samhällsvetenskaplig fakultet.
- Medel för **praktikkurser** fördelas med 310 tusen kronor till Humanistisk fakultet och 937 tusen kronor till Samhällsvetenskaplig fakultet. Respektive fakultet ska, inom egen utbildningsram, medfinansiera med egna medel 2024. Medlen anses viktiga för att i så hög grad som möjligt ge utbildningar inom Humanistisk och Samhällsvetenskaplig fakultet goda möjligheter till praktik.
- Anslaget för **Curiosum** justeras högre än övriga anslag (+5,8 procent) på grund av att en betydande del av Curiosums intäkter inte är möjliga att indexreglera. Detta medför att Umeå universitets anslag och även Umeå kommuns bidrag behöver ökas mer i syfte att Curiosum ska erhålla en samlad indexreglering med +3,50 procent 2024.

UMEÅ UNIVERSITET

5. Forskning och utbildning på forskarnivå

5.1 Sammanfattning av regeringens förslag till ramar för forskning och utbildning på forskarnivå 2024

Under anslaget för forskning och utbildning på forskarnivå ingår medel från regeringen som är förenad med forskningsuppdraget.

Nedan anges regeringens aviserade förändringar inför budget 2024 med utgångspunkt i budgetpropositionen för 2023 samt 2023 års ekonomiska vårproposition.

- **Indexökning** av anslag motsvarande 3,50 procent 2024 (2023: 1,36 procent). För 2025 och 2026 baseras budgetramarna på preliminära beräkningar (indexökning 3,80 procent för 2025 respektive 1,80 procent för 2026).
- I den forsknings- och innovationspolitiska propositionen 2020 angavs att en ny modell för fördelning av anslag för forskning och utbildning på forskarnivå ska införas genom så kallade **profilområden**. Forskningsfinansiärerna har på regeringens uppdrag haft ett fortsatt uppdrag att i samråd med universitet och högskolor arbeta vidare med utvecklingen av modellen för att möjliggöra ett införande från 2024. Forskningsfinansiärerna har redovisat sitt uppdrag och anger att ett införande är möjligt först 2025 om modellen ska kunna införas på ett ändamålsenligt och långsiktigt hållbart sätt. Regeringen instämmer i att en ny modell är aktuell tidigast 2025. Det finns även osäkerheter om regeringen kommer att införa modell med profilområden.

I och med att införandet bedöms ske tidigast 2025 antas presenterad budgetram för Umeå universitet kvarstå för 2024. Om ett införande sker 2025 antas det sannolikt finansieras genom att befintliga forskningsanslag hos lärosätena reduceras. En reduktion av Umeå universitets forskningsanslag innebär att utrymmet att fördela till fakulteter, Lärarhögskolan och universitetsgemensam nivå kommer att minska inför 2025. I den forsknings- och innovationspolitiska propositionen angavs det att 500 miljoner kronor inledningsvis skulle fördelas via profilområden. Hur stor del av den summa som Umeå universitet eventuellt kommer att erhålla är ännu osäkert. Hösten 2024 förväntas nästa forskningspolitiska proposition beslutas och i budgetpropositionen för 2025 förväntas förslag och beräkningar om de finansiella förutsättningarna för nästkommande fyraårsperiod (2025–2028) presenteras.

Inom Umeå universitet har prioriterade forskningsområden identifierats. Arbetet leds och samordnas universitetsgemensamt. Arbetet handlar om att utveckla universitetets strategiska arbete för att långsiktigt stärka forskningens kvalitet och konkurrenskraft samt även om att förbereda inför en eventuell nationell resursfördelningsmodell. Detta arbete kan på sikt få en påverkan på universitetets interna medelstilleddning. Under 2023 kommer rektor att fatta beslut om att utse prioriterade forskningsområden. Detta påverkar ej budgetramarna för år 2024.

UMEÅ UNIVERSITET

- Utöver ordinarie forskningsanslag erhåller Umeå universitet enligt budgetpropositionen för budgetåret 2023 anslag motsvarande 1,0 miljon kronor för **forskningsanknytning av polisutbildningen**. Det totala anslaget för satsningen i riket kvarstår på samma nivå år 2024. Regeringen ser det som angeläget att framtida polisstudenter får verktyg för att under kommande yrkesliv kunna följa kunskapsutvecklingen inom området polisiärt arbete. För att långsiktigt kunna uppnå detta mål anges i budgetpropositionen att det krävs resurser för en utbyggd polisrelevant forskning som kan säkra lärarförsörjningen och stärka kunskapsutvecklingen inom polisiärt arbete. Anslaget för forskningsanknytning av polisutbildningen ingår i anslag 2:64 (Särskilda utgifter inom universitet och högskolor) och fördelas till Samhällsvetenskaplig fakultet.

5.2 Kvalitetsfrämjande tilldelning av resurser för forskning och utbildning på forskarnivå

Den ökning av forskningsanslag som Umeå universitet enligt budgetpropositionen för 2022, erhöll bedöms kvarstå även för 2024. Därmed har ingen fördelning av tillkommande forskningsanslag genomförts i budget 2023 respektive budget 2024. Ingen omfördelning av befintliga forskningsanslag har heller genomförts mellan fakulteter och Lärarhögskolan 2024.

5.3 Fördelning av budgetramar till forskning och utbildning på forskarnivå

I tabell 14 presenteras totalram för forskning och utbildning på forskarnivå. Nedan specificeras förändringar avseende budgetram för 2024.

5.3.1 Förändringar 2024

- **Ökning av forskningsanslaget** beräknas uppgå till 43,7 miljoner kronor för Umeå universitet varav hela ökningen avser indexuppräknings. I syfte att finansiera planerad anslagsökning för forskningsstöd inom Artificiell intelligens (AI) (6,0 mnkr till Teknisk-naturvetenskaplig fakultet samt 1,0 mnkr till Umu-gemensamt) reduceras indexfördelningen enligt följande:
 - Anslag till **fakulteter och Lärarhögskolan** uppräknas med index 3,03 procent.
 - **Specifika satsningar** som beviljats med ett fast belopp under en bestämd tidsperiod indexregleras ej. Dessa är *Forskningssatsning 2020–2024, Uppbyggnad av forskningsmiljöerna vid de verksamheter som KC-utredningen omfattar* samt medel avseende *Artificiell intelligens*.
 - Medel för **forskningsdatahantering** indexregleras ej 2024–2026.
 - År 2024–2026 indexregleras ej heller medel för **forskningsinfrastruktur**.
- Universitetsstyrelsen har genom **satsningen på forskning med Artificiell intelligens** beslutat att Teknisk-naturvetenskaplig fakultet erhåller 6,0 miljoner kronor år 2024. Enligt universitetsstyrelsens fastställda plan ökar satsningen årligen fram till och med år 2029 (2025–2026: 7,0 mnkr per år, 2027–2029: 8,0 mnkr per år). Satsningen finansieras genom reduktion av indexreglering till fakulteter och Lärarhögskolan.

UMEÅ UNIVERSITET

- Enligt regleringsbrev för 2023 erhåller Umeå universitet 67,8 miljoner kronor för **Strategiska forskningsområden** (SFO). Umeå universitet är huvudsökande för projekten Bio4Energy samt Ecochange. I budget 2024 bedöms att Umeå universitet även för detta år erhåller medel för dessa projekt. Beloppet har för år 2024 indexreglerats med 3,50 procent. Inför perioden 2025–2026 finns det en osäkerhet kring medlen.
- Inom posten **Umu-gemensamma satsningar** ingår ett antal poster som specificeras i rektors detaljbudget för 2024. Nedan presenteras förändringar för en av dessa delposter.
 - **Företagsforskarskolans** anslag ökas med 1,38 miljoner kronor varav 1,0 miljon kronor avser utökat anslag och 0,38 miljoner kronor indexuppräknig. Den reducering av Företagsforskarskolans anslag som genomfördes i budget 2021 återfördes i sin helhet i budget 2022. Företagsforskarskolan redovisade 2022 ett underskott motsvarande -5,4 miljoner kronor och för 2023 budgeteras ett underskott motsvarande -6,0 miljoner kronor. I syfte att reducera kommande behov av anslagsökning det år befintligt myndighetskapital tar slut (14,5 mnkr per 2022-12-31) genomförs tillskottet med 1,0 miljon kronor i budget 2024. Finansiering sker genom reducering av anslaget för delfinansiering av forskningssatsningen om totalt 135 miljoner kronor.
- Enligt rektors beslut om **forskningssatsning** med totalt 135 miljoner kronor under perioden 2020–2024, finansieras 9,0 miljoner kronor per år från Umeå universitets forskningsanslag (2020-04-07, dnr: FS 1.3.2-2250-18). För att ytterligare finansiera satsningen ökades beloppet till 10,3 miljoner kronor 2023. I budget 2024 reduceras anslaget med 1,0 miljoner kronor i syfte att finansiera anslagsökning för Företagsforskarskolan.
- Samtliga kostnadsposter inom **Curiosum** är inte möjliga att indexregleras. I syfte att tilldela Curiosum samma indexreglering som Umeå Kommun ger, tilldelas Curiosum årligen kompletterande indexjustering. Curiosum finansieras även med 2,12 miljoner kronor från anslaget för utbildning på grundnivå och avancerad nivå (2023: 2,0 mnkr) samt att Humanistisk fakultet, Samhällsvetenskaplig fakultet och Teknisk-naturvetenskaplig fakultet sammantaget finansierar 1,31 miljoner kronor (2023: 1,26 mnkr). Sammanfattningsvis erhåller Curiosum totalt cirka 10,77 miljoner kronor i anslag 2024 (2023: 10,21 mnkr).
- Medel till **Idrottshögskolan** fördelas från och med budget 2024 till Samhällsvetenskaplig fakultet för vidarefördelning till Idrottshögskolan.
- **Uppbyggnad av forskningsmiljöerna vid de verksamheter som KC-utredningen omfattar och som hanteras av UMARTS (Umeå centrum för arkitektur, design och konst)**, tilldelas 5,0 miljoner kronor i budget 2024. Satsningen uppgår till totalt 45,0 miljoner kronor för perioden 2020–2024. Mot bakgrund av att satsningens start försenades ett år, pausas fördelning av medel från Umu-gemensam nivå (och fakultetsnivå) år 2025. En utvärdering av satsningen planeras i syfte att se över behov av medelsfördelning inför 2026.

UMEÅ UNIVERSITET

- Universitetsstyrelsens **satsning på forskning med Artificiell intelligens** avseende den universitetsgemensamma delen ökar enligt universitetsstyrelsens fastställda plan med 1,0 miljon kronor år 2024 avseende universitetsgemensam del. Därmed uppgår anslaget till 6,0 miljoner kronor 2024. Enligt universitetsstyrelsens fastställda plan ökar satsningen fram till och med år 2029 (2025: 7,0 mnkr, 2026–2027: 8,0 mnkr per år, 2028–2029: 9,0 mnkr per år). Satsningen omfattar totalt 100 miljoner kronor som stöd till forskning inom AI under perioden 2020–2029. 50 miljoner kronor av satsningen avser medel för universitetsgemensam nivå, 50 miljoner kronor medel för Teknisk-naturvetenskaplig fakultet. Enligt reviderat beslut av universitetsstyrelsen 9 juni 2021 framgår att fördelningen ökar med totalt 7,0 miljoner kronor för perioden 2023–2029 i syfte att finansiera gemensamma kostnader som ej fanns med i ursprunglig budget.
- För 2025–2026 reserveras 5,0 miljoner kronor per år för senare fördelning.

I tabell 14 framgår fördelning av anslag för forskning och utbildning på forskarnivå 2024 per fakultetsnämnd/Läraryhögskolan, med flera. I det fall regeringens budgetproposition 2024 innehåller förändrat anslag för Umeå universitet, beslutar rektor om hur detta tillskott alternativt avdrag ska fördelas.

FÖRDELNING AV ANSLAG FORSKNING OCH UTBILDNING PÅ FORSKARNIVÅ	Budget 2024 tkr	Index	Övriga juste- ringar	Öknin g FO anslag	Jmf med år 2023			Preliminä r ram 2025 tkr	Preliminä r ram 2026 tkr
					tkr	tkr	%		
Humanistisk fakultet	114 738	3 372	0	0	111 367	3 372	3,0%	119 098	121 242
Samhällsvetenskaplig fakultet	217 612	6 395	0	0	211 217	6 395	3,0%	225 881	229 947
Medicinsk fakultet	363 361	10 678	0	0	352 683	10 678	3,0%	377 169	383 958
Teknisk- naturvetenskaplig fakultet	348 713	10 247	0	0	338 466	10 247	3,0%	361 964	368 479
Teknisk- naturvetenskaplig fakultet, forskningsstöd inom AI-satsning	6 000	0	6 000	0	0	6 000	0,0%	7 000	7 000
Läraryhögskolan	54 893	1 613	0	0	53 280	1 613	3,0%	56 979	58 005
Strategiska forskningsområden	70 135	2 372	0	0	67 763	2 372	3,5%	72 800	74 110
Universitetsgemensamm a satsningar ¹⁾	38 710	1 275	1 000	0	36 435	2 275	6,2%	40 181	40 904
Forsknings-satsning 2020- 2024	9 331	0	-1 000	0	10 331	-1 000	9,7%	10 861	10 910
Curiosum	7 340	403	0	0	6 937	403	5,8%	7 619	7 756
Forskningsinfrastruktur	38 255	0	0	0	38 255	0	0,0%	38 255	38 255
Arcum	5 981	202	0	0	5 778	202	3,5%	6 208	6 320

UMEÅ UNIVERSITET

Forts. tabell fördelning av anslag. Forskning och utbildning på forskarnivå

FÖRDELNING AV ANSLAG FORSKNING OCH UTBILDNING PÅ FORSKARNIVÅ	Budget 2024 tkr	Index	Övriga juste- ringar	Ökning FO anslag	Jmf med år 2023			Preliminär ram 2025 tkr	Preliminär ram 2026 tkr
						Differens			
					tkr	tkr	%		
Idrottshögskolan	4 001	135	0	0	3 866	135	3,5%	4 153	4 228
Uppbyggnad av forskningsmiljöerna vid de verksamheter som KC-utredningen omfattar	5 000	0	0	0	5 000	0	0,0%	0	0
Artificiell intelligens universitetsgemensamt	6 000	0	1 000	0	5 000	1 000	20,0%	6 000	7 000
Forskningsdatahantering	2 000	0	0	0	2 000	0	0,0%	2 000	2 000
Anslag för senare fördelning	0							5 000	5 000
Summa	1 292 070	36 693	7 000	0	1 248 377	43 693	3,5%	1 341 168	1 365 114

Tabell 14. Budgetramar forskning och utbildning på forskarnivå 2024 samt preliminära budgetramar för 2025–2026 (tkr). Fördelning av anslag för Umu-gemensamma satsningar specificeras i rektors detaljbudget för år 2024.

5.4 Övriga kommentarer

Fram till och med budget 2023 har medel för tre **kurser för forskarhandledare** (2023: 1,06 mnkr) betalats av fakulteterna genom specificering sker i rektors detaljbudget. I samråd med fakultetsledningarna har Universitetsbibliotekets styrelse fastställt att denna hantering upphör från och med 2024 och i stället avtalas separat.

UMEÅ UNIVERSITET

6. Universitetsgemensamma funktioner, lokalhyra, lokalvård samt lönekostnadspåslag

I tabellen nedan redovisas den totala budgetramen för universitetsgemensamma funktioner 2024 fördelat på posterna *Basanslag* (enligt avsnitt 6.1.1–6.1.3), *Lokalanslag* (enligt avsnitt 6.1.4), *Lokalvårdsanslag* (enligt avsnitt 6.1.5), samt budgetram för *Förvärv* (enligt avsnitt 6.1.7). Med anslag i detta avsnitt avses de universitetsgemensamma medel som Universitetsförvaltning, Universitetsbibliotek och Övrigt universitetsgemensamma funktioner erhåller som finansiering för sina kostnader i egenskap av universitetsgemensam verksamhet (verksamhet 91). Finansiering sker genom universitetsgemensamma påslag, se avsnitt 6.2 för mer information.

Tabell 15. Sammanställning av total budgetram för universitetsgemensamma funktioner 2024 (tkr).

SAMMANSTÄLLNING UNIVERSITETSGEMENSAMMA FUNKTIONER	Budget	Jmf med 2023		
	2024 tkr	tkr	Förändring tkr	%
Basanslag	445 575	423 406	22 169	5,2%
Lokalanslag	92 500	86 964	5 536	6,4%
Lokalvårdsanslag	7 061	6 716	345	5,1%
Förvärv	68 776	63 793	4 983	7,8%
Summa	613 912	580 879	33 033	5,7%

Den totala budgetramen för universitetsgemensamma funktioner uppgår till 613,9 miljoner kronor 2024, vilket är en ökning med 33,0 miljoner kronor eller +5,7 procent. Av förändringen 2024 avser 17,0 miljoner kronor indexjustering med 3,50 procent, 7,4 miljoner kronor avser volymförändring mellan 2024 och 2023, 2,7 miljoner kronor ökat anslag för förvärv samt 5,9 miljoner kronor ökat anslag för lokaler och lokalvård. Volymförändringen innebär att andelen budgeterade medel för universitetsgemensamma funktioner (exkl. förvärv) ökar något i förhållande till totalt tillgängliga resurser och att anslag för universitetsgemensamma funktioner även ökar något i relation till ökning av anslag för kärnverksamhet.

Den totala procentuella ökningen (5,7 procent) överstiger indexjustering (3,50 procent) främst på grund av att:

- anslagsökning för lokaler räknas upp med ökning av internhyran (3,50 procent) och förändrad lokalyta, se avsnitt 6.1.4 och 6.3.
- lokalvårdsanslag räknas upp med ökning av pris för lokalvård (5,20 procent) och årlig förändring av kvot mellan förhållandet debiterbar yta/total yta, se avsnitt 6.1.5 och 6.4.
- anslags- och indexökning av förvärv (+7,7 procent), se avsnitt 6.1.7, samt
- anslagsökning utifrån volymförändring.

En målsättning vid budgetering av universitetsgemensamma funktioner är att deras relativa andel av universitetets samlade resurser inte bör öka över tid. Enligt den årliga statistiken från Sveriges universitets- och högskoleförbund (SUHF) har Umeå universitet år 2022 den fjärde lägsta andelen indirekta kostnader av samtliga undersökta universitet totalt sett för både utbildning och forskning. Inom enbart utbildning har Umeå universitet den elfte lägsta andelen, medan andelen inom forskning är den näst lägsta av samtliga lärosäten.

UMEÅ UNIVERSITET

6.1 Fördelning av basanslag till universitetsgemensamma funktioner 2024

De universitetsgemensamma funktionerna är uppdelade i Universitetsbiblioteket, Universitetsförvaltningen och Övrigt universitetsgemensamt. Universitetsförvaltningen består av drygt 600 anställda fördelade på elva enheter. Enheterna är Ekonomienheten, Enheten för forskningsstöd och samverkan, International Office, enheten för IT-stöd och systemutveckling, Kommunikationsenheten, Lokalförsörjningsenheten, Personalenheten, Planeringsenheten, Studentcentrum, Universitetsledningens kansli och Universitetsservice. I Övrigt universitetsgemensamt ingår universitetsledning, Lärarhögskolans kansli, Bildmuseet, Internrevisionen, företagshälsovård och andra personalsociala kostnader, försäkringar för studenter, tjänsteköp från studentkårer, kopieringsavtal med mera.

Basanslaget anger den totala resursen för den anslagsfinansierade verksamheten inom universitetsgemensamma funktioner, exklusive anslag för lokaler och lokalvård. Den anslagsfinansierade verksamheten ska i normalfallet inte erbjuda ytterligare tjänsteköp internt inom universitetet. Ansvarig för respektive del arbetar utifrån dessa anvisningar och ska bedriva en bra och effektiv stödverksamhet inom dessa ramar.

I tabell 16 anges fördelning av basanslag för universitetsgemensamma funktioner 2024 samt preliminära ramar för 2025–2026. I basanslaget ingår även anslag till Internrevisionen, se särskilt avsnitt 6.1.6. Finansiering sker genom fördelning på fakultetsnämnder, med flera.

BASANSLAG UNIVERSITETSGEMENSAMMA FUNKTIONER	Budget	Jmf med 2023		Preliminär	Preliminär
	2024 tkr	tkr	Förändring tkr %	ram 2025 tkr	ram 2026 tkr
Universitetsförvaltningen	246 818	235 722	11 096 4,7%	256 197	260 809
Universitetsbiblioteket	78 636	74 331	4 306 5,8%	81 625	83 094
Övrigt universitetsgemensamt	120 120	113 353	6 767 6,0%	124 685	126 929
Summa	445 575	423 406	22 169 5,2%	462 507	470 832

Tabell 16. Budgetramar för universitetsgemensamma funktioner 2024, inkl. ramar till Internrevisionen (exkl. anslag för lokaler och lokalvård) (tkr), samt preliminära budgetramar för 2025–2026 (tkr).

Av ökningen med 22,2 miljoner kronor motsvarar 14,8 miljoner kronor statlig indexreglering med 3,50 procent 2024 samt resterande 7,4 miljoner kronor anslagsökning utifrån volymförändring (se avsnitt 6 för mer information om volymförändring). Anslagsökningen 7,4 miljoner kronor fördelar sig enligt följande:

- Universitetsförvaltning – 3,80 miljoner kronor, för mer information se avsnitt 6.1.1.
- Universitetsbiblioteket – 0,75 miljoner kronor, för mer information se avsnitt 6.1.2.
- Övrigt universitetsgemensamt – 2,8 miljoner kronor, för mer information se avsnitt 6.1.3.

Mot bakgrund av den utredning som genomfördes hösten 2022 om organisering av forskningsanalysverksamheten vid Umeå universitet, har rektor beslutat att två heltidstjänster ska flyttas från Enheten för forskningsstöd och samverkan, varav en till Planeringsenheten och en till Universitetsbiblioteket. I basanslagen ovan ingår överföring av anslag motsvarande 954 tusen kronor från Universitetsförvaltningen till Universitetsbiblioteket.

UMEÅ UNIVERSITET

6.1.1 Universitetsförvaltningen

Basanslaget uppgår till 246,8 miljoner kronor 2024 (2023: 235,7 mnkr). Ramjustering motsvarande +11,1 miljoner kronor består av följande ökningar:

- **Index 3,50** procent (+8,25 mnkr).
- **Förstärkning av stöd till studenter med funktionsnedsättning.**
Antalet studenter med funktionsnedsättning som söker pedagogiskt stöd har ökat markant under de senaste åren. Ökningen under perioden 2019–2022 var cirka 75 procent och under femårsperioden 2017–2022 var ökningen 127 procent (ökning från 612 till 1 390 ärenden). Det är bland annat studenter med neuropsykiatriska diagnoser samt studenter med dyslexi som ökar. Samma utveckling finns i hela riket. De olika stödåtgärderna sker på institutioner i samband med undervisning och examination, på olika enheter inom Universitetsförvaltningen samt på Universitetsbiblioteket. Ersättning för kostnader för stödåtgärder erhålls från Universitetsförvaltningen. Utifrån de kraftigt ökande behoven har kostnaderna ökat rejält och basanslaget för Universitetsförvaltningen utökas därför med +2,25 miljoner kronor från och med år 2024.
- **Inrättande av student-ALV-samordnare**
I utredningen av organisation för arbetsmiljö- och lika villkorsarbetet vid Umeå universitet konstateras ett tydligt behov av att stärka utbildningsanordnarperspektivet. Mot denna bakgrund utökas basanslaget för Universitetsförvaltningen med +1,05 miljoner kronor i syfte att anställa en ansvarig samordnare för ALV-frågor. Tjänsten kommer främst att utgöra ett stöd för studenter, prefekter, studentkårer, med flera.
- **Hantering självständiga studentarbeten innehållande integritetskänsliga eller känsliga personuppgifter**
Umeå universitet är personuppgiftsansvarig för den personuppgiftsbehandling som studenter gör inom ramen för sina studier. GDPR ställer höga krav på att all hantering av individers personuppgifter sker öppet, säkert och korrekt. Universitetet måste säkerställa och kunna visa att behandlingen uppfyller de grundläggande principer som anges i artikel 5 GDPR. Rektor har beslutat om en fungerande lösning för datahantering i individuella studentarbeten som innehåller integritetskänsliga och känsliga personuppgifter. Förstärkning sker därför av basanslaget för Universitetsförvaltningen med 0,10 miljon kronor.
- Förstärkning av **IT-ramen – kostnader utöver statligt pris- och löneindex**
Ett flertal av de kostnader som finns för de gemensamma IT-systemen är helt frikopplade ifrån statligt pris- och löneindex och i stället kopplade till ett flertal ingående variabler såsom valutakurs, antal anställda, antal studerande, antal sidvisningar, lagringsmängd, hårdvara, med mera. Detta innebär att det är svårt att nå fullkostnadstäckning med befintlig indexjustering, detta gäller bland annat kostnader för SUNET (nationellt datanät för universitet och högskolor). IT-ramen utökas därför med 0,40 miljoner kronor från och med år 2024.
- Överföring av anslag motsvarande 0,95 miljoner kronor till Universitetsbiblioteket för **flytt av en heltidstjänst från Enheten för forskningsstöd och samverkan.**

UMEÅ UNIVERSITET

För åren 2021–2025 har Universitetsförvaltningen tilldelats medel inom ramen för Insatser (315 mnkr) motsvarande totalt 6,5 miljoner kronor för utveckling av teknik i undervisningslokaler inklusive service och support. Detta område är fortsatt mycket relevant och är en IT-prioritering inför 2024.

År 2021 omfördelades 0,5 miljoner kronor, av tidigare avsatta 1,0 miljon kronor för web-ISP-systemet (systemet med individuella studieplaner för forskarstuderande), till insatser för ökad IT-säkerhet medan resterande 0,5 miljoner kronor bibehölls för web-ISP-systemet. Inför 2024 omfördelas dessa medel (0,5 mnkr) för att finansiera förvaltning av IT-system för Digital salstentamina.

Utifrån genomförd omvärldsanalys med tre andra bredduniversitet (Lund, Uppsala och Linköping) finansierar dessa universitet hantering av IT-tjänster för anknutna personer via en köp-/ och säljmodell. Att införa motsvarande finansieringsmodell på Umeå universitet kan ge incitament för institutioner och enheter att se över vilka anknutna personer som finns och ta bort de personer som inte är aktuella. Detta skulle i sin tur kunna bidra till vissa minskade kostnader och minskad administration totalt sett inom universitetet. Inriktningen inför år 2025 är att utreda nuvarande hantering av IT-tjänster för anknutna personer och vid behov föreslå ny modell att gälla från och med år 2025.

6.1.2 Universitetsbiblioteket

Basanslaget uppgår till 78,6 miljoner kronor för 2024 (2023: 74,3 mnkr). Ramjustering motsvarande +4,3 miljoner kronor består av följande ökning:

- **Index** 3,50 procent (+2,60 mnkr).
- **Bibehållande av personalstyrka**
Personal och dess kompetens är Universitetsbibliotekets största tillgång och att hålla ett bibliotek tillgängligt och bemannat med generösa öppettider förutsätter en viss personell grundnivå. Kostnadsökningar i form av lönerrevisioner och ökat lönekostnadspåslag har hittills kunnat finansieras via sparad myndighetskapskapital. I syfte att bibehålla aktuell bemanning med finansiering via basanslaget utökas detta med 0,75 miljoner kronor från och med år 2024.
- Överföring av anslag motsvarande 0,95 miljoner kronor från Universitetsförvaltningen för **flytt av en heltidstjänst från Enheten för forskningsstöd och samverkan**.

UMEÅ UNIVERSITET

6.1.3 Övrigt universitetsgemensamt

Basanslaget uppgår till 120,1 miljoner kronor 2024 (2023: 113,4 mnkr). Ramjustering motsvarande +6,8 miljoner kronor består av följande ökningarna:

- **Index** 3,50 procent (+3,97 mnkr).
- **Stabila ekonomiska förutsättningar för Bildmuseet** (+2,8 mnkr).
Bildmuseet är en av Sveriges främsta konsthallar för internationell samtidskonst, en del av Umeå universitet och det publika hjärtat på Konstnärligt campus. Inför 2024 utökas anslaget till Bildmuseet i syfte att skapa stabila ekonomiska förutsättningar. I gengäld trappas finansiering från rektors strategiska resurs ned för att upphöra helt år 2025. Ytterligare en orsak till anslagsökningen är att Bildmuseets finansiering från Fort Knox/Campus X kommer att trappas ned och upphöra helt 2025. Inför 2025 är bedömningen att anslaget behöver öka ytterligare 2,7 miljoner kronor.

Från och med 1 januari 2024 förändras kostnadsfördelningen vid övertalighet och omställning enligt följande:

”Månaden efter att förhandling i enlighet med Lag (1976:580) om medbestämmande i arbetslivet 11§ MBL avseende övertalighet på institution har avslutats och protokoll justerats, fördelas lönekostnaden för berörd(a) medarbetare såsom följer: Fakultet svarar för 50 procent av den återstående lönekostnaden och resterande 50 procent belastar de universitetsgemensamt avsatta medlen för strukturkostnader, fram till dess att anställningen upphör. Annan fördelning mellan och institution de kan beslutas av dekan.”

6.1.4 Lokaler, universitetsgemensamma funktioner

I tabell 17 anges fördelning av anslag för lokalkostnader 2024 avseende universitetsgemensamma funktioner. I ramarna ingår även anslag till Internrevisionen, se särskilt avsnitt 6.1.6.

Lokalkostnaderna påverkas av kostnader och lokalytans storlek. Föregående år justerades Umeå universitets internhyra med +1,9 procent. För 2024 är motsvarande kostnadsförändring 3,50 procent (+132 kr per kvm). Internhyran för Umeå universitet 2024 är 3 903 kronor per kvadratmeter. I tabellen nedan framgår de universitetsgemensamma funktionernas budgeterade lokalkostnader för 2023 och 2024.

Tabell 17. Budgetramar för universitetsgemensamma funktioners lokaler 2024, inkl. ramar till Internrevisionen (tkr).

LOKALANSLAG UNIVERSITETSGEMENSAMMA FUNKTIONER	Budget 2024 tkr	Jmf med år 2023		
		tkr	Förändring tkr	%
Universitetsförvaltningen	17 244	16 805	439	2,6%
Universitetsbiblioteket	52 515	50 606	1 909	3,8%
Övrigt universitetsgemensamt	17 241	14 054	3 187	22,7%
Hörsalar	5 500	5 500	0	0,0%
Summa	92 500	86 964	5 535	6,4%

UMEÅ UNIVERSITET

Kostnadsförändringen för budgeterade lokaler för universitetsgemensamma funktioner motsvarar totalt 6,4 procent 2024 jämfört med 2023. I Övrigt universitetsgemensamt ingår från och med 2024 ett hyrestillägg för Curiosum på 2 809 tusen kronor. Hyrestillägget är inte en ny kostnad, den har omförts från Curiosum som betalat detta tillägg tidigare. Om hyrestillägget exkluderas budgeten för 2024 motsvarar förändringen mot 2023 års summerade budget 3,1 procent. Förändringarna, utöver förändrad internhyra och hyrestillägg för Curiosum, beror till stor del på budgeterad lokalyta. De budgeterade förändringarna för de universitetsgemensamma funktionerna beskrivs i texten som följer.

- Universitetsförvaltningen minskar totalt vägd lokalyta med cirka 38 kvm 2024 jämfört med budget 2023. Det är en utökad lokalyta hos universitetsledningens kansli och ledning universitetsservice. Lokalytan minskar hos Informationscenter, Lokalförsörjningsenheten, Studentcentrum och personalrum för lokalvård.
- När det gäller Universitetsbiblioteket så utökas den budgeterade ytan med cirka 35 kvm 2024.
- Övrigt universitetsgemensamma funktioner minskar totalt lokalytan med cirka 16 kvm 2024 genom en lokalminskning i Örnsköldsvik och Skellefteå samt universitetsgemensamt (fackliga organisationer m.m.).
- Hörsalar ingår som ett anslag från och med år 2020 med 5 500 tusen kronor per år. Anslaget syftar till att refinansiera området och klara teknikupprustningar. Anslaget lämnas oförändrat även till år 2024.

6.1.5 Lokalvård, universitetsgemensamma funktioner

I tabellen nedan anges fördelning av anslag för lokalvård 2024 avseende universitetsgemensamma funktioner. I ramarna ingår även anslag till Internrevisionen, se särskilt avsnitt 6.1.6.

Tabell 18. Anslag för universitetsgemensamma funktioners lokalvård 2024, inkl. ramar till Internrevisionen (tkr).

LOKALVÅRDSANSLAG UNIVERSITETSGEMENSAMMA FUNKTIONER	Budget 2024 tkr	Jmf med år 2023		
		tkr	Förändring tkr	%
Universitetsförvaltningen	1 684	1 614	70	4,3%
Universitetsbiblioteket	4 372	4 143	229	5,5%
Övrigt universitetsgemensamt	1 005	959	46	4,8%
Summa	7 061	6 716	345	5,1%

Ökningen av den totala budgeten för lokalvård 2024 beror på att priset för lokalvård ökar med 5,2 procent (2023: 2,6 procent) enligt avsnitt 6.4 och på förändrad lokalyta enligt avsnitt 6.1.4.

UMEÅ UNIVERSITET

6.1.6 Internrevision

I tabellen nedan anges fördelning av anslag avseende Internrevisionen vid Umeå universitet. Anslagsfördelningen ingår även i de budgetramar som anges för Övrigt universitetsgemensamt i tabellerna 16–18.

Tabell 19. Budgetramar för Internrevisionen 2024 (tkr).

INTERNREVISIONEN	Budget 2024 tkr	Jmf med år 2023		
		tkr	Förändring tkr	%
Anslag	2 376	2 296	80	3,5%
Lokaler	85	82	3	3,5%
Lokalvård	8	8	0	5,2%
Summa	2 470	2 386	84	3,5%

Ökningen av basanslaget motsvarar indexuppräkning med 3,50 procent för 2024. Ökat anslag för lokalkostnader och lokalvård motsvarar ökad nivå för internhyra (+3,50 procent) respektive lokalvårdspris (+5,2 procent).

6.1.7 Förvärv och publicering

Förvärvs- och publiceringskostnader inom Universitetsbiblioteket (databaser, tidskrifter, böcker, med mera) ingår som en universitetsgemensam funktion, men inte i anslag för universitetsgemensamma funktioner (avsnitt 6.1). Nedan finns budgetram avseende förvärv inklusive lönekostnader knutna till administration av förvärv och publicering.

Tabell 20. Budgetram för förvärv och publicering inom Universitetsbiblioteket 2024 (tkr).

FÖRVÄRV/PUBLICERING	Budget 2024 tkr	Jmf med år 2023		
		tkr	Förändring tkr	%
Universitetsbiblioteket, avsnitt 6.1.7	68 776	63 793	4 983	7,8%
Universitetsbiblioteket, avsnitt 6.1.2 ¹⁾	1 803	1 742	61	3,5%
Summa	70 579	65 535	5 044	7,7%

¹⁾ Ingår även i budgetram för Universitetsbiblioteket i tabell 16.

Anslaget för förvärvs- och publiceringskostnader ökar totalt med 5,0 miljoner kronor (+7,7 procent) jämfört med 2023 (2023: +12,1 procent) varav index (3,50 procent) utgör 2,3 miljoner kronor.

Universitetsledningen har tillsammans med övriga universitet och högskolor i Sverige tagit ett strategiskt beslut om att forskning som finansieras med statliga medel ska vara öppen och tillgänglig för alla. Avtalen som möjliggör detta har i sin helhet placerats på Universitetsbiblioteket som både administrerar och förvaltar dem. Detta har inneburit att Universitetsbiblioteket från och med år 2023 har övertagit kostnader som tidigare finansierats av institutioner.

UMEÅ UNIVERSITET

Förvärvs- och publiceringsavtal indexjusteras årligen och inför år 2024 beräknas kostnadsindex ligga på cirka 4 procent vilket innebär ett utökat behov utöver den årliga indexuppräknningen av anslagen. Jämfört med kostnadsbudget 2023 beräknas dock valutaeffekten var något mindre men jämfört med anslaget för 2023 innebär det ändå en kostnadsökning som överskrider anslag inklusive index. Universitetsbiblioteket har över 170 olika avtal gällande e-resurser (publiceringsavtal, databaser, e-tidskrifter, e-böcker) av varierande storlek och innehåll. Många avtal är ettåriga och många förnyas sent på året. Exempel på transformativa avtal vars kostnader har ökat senaste året är Wiley, Elsevier och Sage. I syfte att undvika uppsägningar av ett antal välanvända resurser, med negativa konsekvenser för både forskning och utbildning, både sett till service och kostnader, tillförs Universitetsbiblioteket ökat basanslag motsvarande 2,75 miljoner kronor exklusive index.

6.2 Fördelning av universitetsgemensamma kostnader

Från och med år 2022 fördelas universitetsgemensamma kostnader (UGEM) genom en fast procentsats som årligen fastställs av rektor i samband med fastställande av rektors detaljbudget. I rektors detaljbudget inkluderas beskrivning av förändring av budgetram för UGEM kommande år för ökad transparens och förståelse för årlig variation av procentsatser. I syfte att ge ökad stabilitet och förutsägbarhet är målsättningen att den årliga variationen av procentsatserna maximalt ska uppgå till 0,5 procentenheter mellan två år. Sedan införandet av fasta procentsatser 2022 kvarstår procentsatsen för fördelning av UGEM på oförändrad nivå. Inför 2024 är inriktningen att sänka procentsatserna för samtliga verksamhetsgrenar med maximalt 0,5 procentenheter.

Debiteringen av fasta procentpåslag ska täcka kostnader för gemensamma funktioner enligt avsnitt 6.1. Påslag för forskning och utbildning på forskarnivå är lägre viktat än för utbildning på grundnivå och avancerad nivå, mot bakgrund av att det är mer kostnader för administration av utbildning. Från och med budgetåret 2021 sker inga justeringar, utifrån höstens budgetproposition, av kostnadsfördelningar angivna i den detaljbudget som rektor fastställer i juni inför varje budgetår.

6.3 Lokaler, internhyra och investeringar

Internhyran för 2024 är 3 903 kronor per kvadratmeter och år (2023: 3 771 kr/kvm). Internhyran höjs med 132 kronor per kvadratmeter 2024 vilket motsvarar 3,50 procent (2023: 1,9 procent).

Orsaken till höjningen 2024 är främst indexhöjning på hyresavtalen med anledning av bedömd höjning av konsumentprisindex (KPI) med 8 procent. Hyresavtalens indexreglering för år 2024 avser förändringen av KPI i oktober 2023 jämfört med oktober 2022. Observera att många hyresavtal inte räknas upp till 100 procent med KPI. Internhyresnivån är beräknad utifrån att hyresramen gör ett planerat underskott med cirka 10 700 tusen kronor för att bibehålla en jämn internhyresutveckling. Det planerade underskottet finansieras med balanserat kapital. Även genomförda och planerade investeringar för perioden 2022–2024 påverkar internhyran. Umeå universitet var 2022 bland de lärosäten som hade lägst andel lokalkostnader av de totala kostnaderna, cirka 10 procent (2021: ca 10 procent).

UMEÅ UNIVERSITET

6.3.1 Tomma lokaler/omställningsreserv

Prognosen var att Umeå universitets omställningsreserv 2023 skulle vara cirka 7 029 kvm vägd area. Våren 2023 har mängden omställningsreserv i internhyressystemet minskat till cirka 6 218 kvm. Reserven bedöms öka med 682 kvm med anledning av planerade lokalförändringar och uppsägningar. Den största uppsägningen inför 2024 är gjord av Kemiska institutionen och Datavetenskap. Omställningsreserven bedöms bli cirka 6 900 kvm under 2024. Disponibla lokaler som inte är planerade att tas i bruk är 2,93 procent, vilket är en något för liten omställningsreserv för att kunna klara samlade evakueringar. Ett vanligt nyckeltal i fastighetsbranschen för att klara omställningar och evakueringar i större bestånd är 4,0 procent.

6.3.2 Investeringar

Avskrivningarna på genomförda investeringar 2022 motsvarade 4,4 procent av de totala kostnaderna för universitetet (2021: 4,4 procent). De investeringar som redovisas i tabell 21 avser investeringar i om- och nybyggnationer, inredning och utrustning, datanät samt passersystem och larm. Samtliga av de nämnda investeringarna finansieras inom ramen för internhyran. Investeringar som avser exempelvis forskningsinfrastruktur ingår inte i tabell 20.

Budgeterad investeringsnivå för 2024 är 55,3 miljoner kronor. Prognosen för 2023 års investeringar är 77,7 miljoner kronor. Utfallet avseende 2022 års investeringskostnader inom internhyran var 41,0 miljoner kronor, vilket är 48,5 miljoner kronor lägre än budgeterat.

Tabell 21. Investeringar i om- och nybyggnationer, inredning/utrustning, datanät samt passersystem/larm (mnkr).

År	Summa (mnkr)	Kommentar
2020	51,4	Biologihuset, Kliniskt Träningscentrum (KTC) och Lindellhallens hörsalar, m.m.
2021	43,2	Lokalstrukturella åtgärder (institutionen Datavetenskap m.m.), Utbyte av delar i styrning för larm och passersystem (S-noder) som nått slut på teknisk livslängd.
2022	41,0	Lokaltillskott (ITS), Magasin Universitetsbiblioteket, Learning space Universitetsbiblioteket m m.
2023 (prognos)	77,7	Magasin och värdemagasin Universitetsbiblioteket, strategi fysiska nycklar samt Studentuppehållsyta NUS 5A m.m.
2024 (budget)	55,3	Strategi fysiska nycklar, Mötescenter förvaltningen, Mobilitet cykelpendling, Lokalstrukturella åtgärder samt Cykelparkeringsgarage.

6.3.3 Tillämpning av internhyra

I syfte att standardisera hyressättningen beslutade rektor 2010 om en anpassning så att internhyra kan tillämpas för alla lokaler. I enstaka undantagsfall innebär det negativa konsekvenser för universitetet att tillämpa internhyra. Mot bakgrund av detta beviljas fakulteter bidrag med totalt 1,80 miljoner kronor 2024 (2023: 2,2 mnkr) och fakulteter ska själva bidra med 0,6 miljoner kronor (2023: 0,7 mnkr).

UMEÅ UNIVERSITET

6.3.4 Preliminär internhyra 2025–2026

Den preliminära bedömningen är att internhyran bör ökas 3,50 procent per år 2025 och 2026. Bedömningen innehåller betydande osäkerheter. Osäkerheterna avser förväntad inflation, ränta, förändringar i debiterbar yta, eventuella omförhandlade hyresavtal, samt osäkerheter om exakt vilka investeringar och lokalförändringar som ska genomföras. Under 2025 finns en planerad utökning av universitetsbibliotekets lokalyta. I dagsläget diskuteras en utökning mellan 570–700 kvadratmeter. Dessa osäkerheter kan eventuellt innebära att internhyran kan behöva höjas mer än 3,50 procent i slutet av planeringsperioden.

6.4 Lokalvård

Priset för lokalvård förändras till 379,10 kronor per kvadratmeter 2024 (2023: 360,30 kronor/kvm). Den procentuella ökningen är 5,2 procent 2024 jämfört med 2023 (2023: 2,6 procent). Ökningen består av årlig förändring av kvot mellan förhållandet debiterbar yta/total yta, tillkommande textilytor, främst i Kunskapens Hus (före detta Vårdvetarhuset), samt årlig indexuppräknings (3,50 procent). Sedan 2023 ingår ökad tillsyn av vilrum. År 2024 uppgår andelen debiterbar yta till 55 procent (2023: 57 procent).

6.5 Lönekostnadspåslag (LKP)

Inom Umeå universitet görs ett lönekostnadspåslag (LKP) på lönekostnader. Lönekostnadspåslaget innehåller lagstadgade arbetsgivaravgifter, avtalspremier för pension samt andra avsättningar som särskild löneskatt med mera.

Lönekostnadspåslaget (LKP) för åldersgruppen som är 37–64 år 2024 är 54,72 procent, vilket är samma påslag som 2023.

LKP har höjts varje år under perioden 2020–2022, innan dess hade lönekostnadspåslaget legat på samma nivå under åren 2016–2019. Ökningarna av LKP under 2020–2022 finansierade ökade pensionsavgifter till Statens Pensionsverk (SPV). Under 2023 och fortsatt under 2024 bedöms kostnadsökningen ha bromsats upp och inte ha samma utveckling som under åren 2020–2022. Detta innebär att nivån på lönekostnadspåslaget är oförändrad mellan 2023 och 2024. I tabell 22 framgår nivåer för lönekostnadspåslag för samtliga åldersgrupper.

UMEÅ UNIVERSITET

Tabell 22. Nivåer för lönekostnadspåslag år 2024 respektive 2023.

Åldersgrupp år 2023	År 2024	År 2023
Personer födda 2009 och senare	56,584%	56,584%
Personer födda 2006-2008, lönedel under 25 000 kronor per månad	35,374%	35,374%
Personer födda 2006-2008, lönedel över 25 000 kronor per månad	56,584%	56,584%
Personer födda mellan 1988 och 2005	56,584%	56,584%
Personer födda mellan 1960 och 1987	54,72%	54,72%
Personer födda mellan 1958 och 1959	49,128%	49,128%
Personer födda mellan 1938 och 1957	36,85%	36,85%
Personer födda 1937 och tidigare	15,43%	15,43%

Regeringen kan komma att föreslå förändringar för olika åldersgrupper avseende arbetsgivaravgift, särskild löneskatt samt ålderspensionsavgift. I detta fall delegerar universitetsstyrelsen till rektor att besluta om justerade nivåer för berörda åldersgrupper.

Inför 2025 kommer en ny analys att genomföras för att undersöka om nivån för LKP behöver höjas.

Bilaga 1

Sammanställning av fördelade anslag år 2024 till fakultetsnämnder, Lärarhögskolan, Universitetsförvaltningen, Universitetsbiblioteket, samt Övrigt universitetsgemensamt

I tabellen nedan redovisas de samlade anslagsmedel som verksamheterna vid Umeå universitet erhåller år 2024.

Förutom anslag finansieras Umeå universitets verksamhet med bidrag, avgifter och andra ersättningar, samt finansiella intäkter. Tillkommer gör också medel för särskilda utgifter som finansieras via anslag 2:64 (t.ex. praktisknära forskning, kompletterande utbildningar, vidareutbildning av obehöriga lärare, medel för innovationskontor) och ersättning enligt ALF- och TUA-avtalet.

	UTBILDNING PÅ GRUNDNIVÅ OCH AVANCERAD NIVÅ 2024			FORSKNING OCH UTBILDNING PÅ FORSKARNIVÅ 2024			UNIVERSITETSGEMENSAMMA FUNKTIONER 2024					TOTALT TILLDELAT ANSLAG
	Tilldelat anslag GU	Särskilda åtaganden ¹⁾	TOTALT GU	Tilldelat anslag FO	Särskilda utgifter ^{4.)}	TOTALT FO	Tilldelat anslag	Gemensamma lokaler	Lokalvård gemensamma lokaler	Förvärv	TOTALT UGEM ^{2.)}	
Humanistisk fakultet inkl. Arcum	159 517	2 809	162 326	120 719		120 719	0	0	0	0	0	283 045
Samhällsvetenskaplig fakultet inkl Idrottshögskolan	460 861	0	460 861	221 613	1 000	222 613	0	0	0	0	0	683 474
Medicinsk fakultet	508 508	19 231	527 739	363 361		363 361	0	0	0	0	0	891 100
Teknisk-naturvetenskaplig fakultet inkl forsk inom AI	369 726	0	369 726	354 713		354 713	0	0	0	0	0	724 439
Lärarhögskolan	177 505	4 723	182 228	54 893		54 893	0	0	0	0	0	237 121
Universitetsbiblioteket (UmUB)	0	2 621	2 621	0		0	78 636	52 515	4 372	68 776	204 299	206 920
Universitetsförvaltningen	0	1 663	1 663	0		0	246 818	17 244	1 684	0	265 746	267 409
Övrigt universitetsgemensamt ^{3.)}	0	4 538	4 538	176 771		176 771	120	22 741	1 005	0	143 866	325 175
Summa	1 676 117	35 585	1 711 702	1 292 070	1 000	1 293 070	445 575	92 500	7 061	68 776	613 912	3 618 684

Enhet: Tkr

- 1.) Anslaget får användas för utgifter vid universitetet för särskilda åtaganden, vilka för Umu's del avser decentraliserad utbildning (Med fak, universitetsförvaltningen samt övrigt universitetsgemensamt), bidrag till lektorat i samiska respektive Bildmuséet (Hum fak), Lärarutbildning i minoritetsspråk (Lärarhögskolan) samt Idébanksmedel till Umeå universitet Holding AB. I anslaget ingår även 7 139 tkr för HST/HPR inom ramen för det särskilda åtagandet angående decentraliserad utbildning.
- 2.) Medel fördelade till universitetsgemensamma funktioner finansieras via debitering av fasta procentsatser till fakulteter, Lärarhögskolan, UmUB och Universitetsförvaltningen.
- 3.) Inkl. Internrevision.
- 4.) Särskilda utgifter för forskningsanknytning av polisutbildningen med 1 000 tkr för 2024.